

Hrvatski Glasnik

GLASILO HKD "NAPREDAK" - GLAVNA PODRUŽNICA TUZLA

GODINA XX Broj 203-204 TUZLA, PROSINAC-SIJEČANJ 2011/2012 Cijena, 2 KM, 8 Kn ISSN 1840-1260

*Čestit Božić
i sretna Nova 2012. godina*

5 godina

UMIJETNIČKA GALERIJA
XK
KRISTIAN KREKOVIĆ

Kristian Kreković

**Čestit Božić
i sveto porođenje Isusovo!**

Isus novorođeni Kralj,
koji je došao čovjeka otkupiti i spasiti,
te da u njemu zasja Njegova ljubav,
ispunio i vas u svim danima
vašega života radošću, mirom,
čvrstom vjerom i
nepokolebljivom nadom u vječni život!

Svećenici tuzlanskog dekanata

BREŠKE

fra Franjo Martinović,
župnik i dekan Tuzlanskoga dekanata

DRAGUNJA

vlč. Miroslav Karatović,
župnik

DRIJENČA

fra Marko Antić,
župnik

HUSINO

vlč. Marinko Mrkonjić,
župnik

LUKAVAC

vlč. Andrija Župarić,
župnik

MORANČANI

vlč. Marijan Orkić,
župnik

PAR SELO

vlč. Anto Stjepić,
župnik

ŠIKARA

fra Marko Lovrić,
župnik

TUZLA

fra Zdravko Anđić,
župnik i gvardijan
Franjevačkog samostana
fra Mario Divković,
župni vikar
fra Josip Zvonimir Bošnjaković,
župni vikar
fra Marinko Baotić,
župni vikar
fra Martin Antunović,
direktor Opće gimnazije
pri KŠC „Sv. Franjo“,
upravitelj župe
Zvornik (Srebrenica)

ŽIVINICE

vlč. Vlado Jagustin,
župnik
vlč. Anto Burić,
župni vikar

*Svim građanima
katoličke vjeroispovijesti
iskrene čestitke u povodu
nastupajućeg velikog
katoličkog praznika Božića!*

Dr. sc. Nada Mladina,
predsjedavajuća Općinskog vijeća Tuzla

Jasmin Imamović,
načelnik Općine Tuzla

*Svim katolicima
Tuzlanskoga kantona
sretan Božić uz iskrene želje
za mir i dobro!*

Bajazit Jašarević,
predsjedavajući Skupštine
TK

Sead Čaušević,
premijer Vlade TK

*Čestit Božić
i sretna Nova 2012. godina!*

Konzulat Republike Hrvatske
u BiH Tuzla!

*Sretan Božić
sa željom da ovaj blagdan
s vašim bližnjima
i prijateljima provedete
u radosti i veselju!*

Prof. dr. Enver Halilović
rektor Univerziteta u Tuzli

*“Veselje ti navješćujem
puče kršćanski”*

*Čestit Božić
i sveto porođenje Isusovo
i blagoslovljena
Nova 2012. godina*

Učenici, djelatnici i Uprava
KŠC “Sv. Franjo” u Tuzli

*Slava Bogu na visini
i na zemlji mir ljudima
dobre volje*

*Čestit Božić!
Sretna i blagoslovljena
Nova 2012. godina*

Zbor “TUVENTUS SALINARUM”

“Narodi nam se Kralj nebeski”

*Neka vam Božić podari dane spokojstva, mira, zdravlja i izobilja.
Sretan i blagoslovljen Božić i sretna i uspješna Nova godina!*

Sestre Kćeri Božje ljubavi

Sestre Kćeri milosrđa

GLASILO HKD “NAPREDAK”
GLAVNA PODRUŽNICA TUZLA
LIST ZA KULTURU I DRUŠTVENA PITANJA

OSNIVAČ I IZDAVAČ:
HKD Napredak, Glavna podružnica Tuzla

ZA IZDAVAČA:
mr. sc. Nikola Čiča, predsjednik

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
Maja Nikolić

LEKTOR:
Mladen Bosankić

REDAKCIJA:
Zdravko Anđić, Martin Antunović,
Nikola Čiča, Ivica Kovačević, Maja Nikolić,
Irena Madžarević

UREDNIK FOTOGRAFIJE:
Fra Martin Antunović

UNOSTEKSTA:
Kata Čajić

KONTAKT:
Kazan mahala 2/II, 75000 Tuzla
Tel/fax: 035/257-038
www.napredaktuzla.ba
hkd.napredak.tz@bih.net.ba

**TEHNIČKA PRIPREMA,
REPRO I ŠTAMPA:**
“PrintCom” d.o.o. Grafički inženjering Tuzla

RAČUN:
1321-000-31085-2125
kod NLB Tuzlanske banke d.d. Tuzla
HKD “Napredak” Glavna podružnica Tuzla
- za Glasnik

List je upisan u evidenciju javnih glasila
u Republičkom komitetu za informacije
pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993.

List izlazi mjesečno.
Tekstovi i fotografije se ne vraćaju.

UVODNIK

Dragi čitatelji Hrvatskoga glasnika,

Pred nama su posebni dani, dani kada slavimo najradosniji Kršćanski blagdan - Božić. Već na početku svoga obraćanja, želim Vam čestitati i poželjeti obilje zdravlja, ljubavi i blagoslova s Neba. Za nas u HKD napredak Tuzla ovi dani su po mnogo čemu bili posebni. Proslavili smo petu obljetnicu od zvaničnog osnutka Galerije „Kristian Kreković“ koja djeluje pri Franjevačkom samostanu u Tuzli. Kažem, posebno smo se osjećali u prosincu jer smo slavili ime jednog velikog umjetnika kojim se dičio cijeli svijet, a kojem je HKD Napredak pomagao kao svome stipendisti da izraste u vrhunskog umjetnika. Stoga smo ovaj broj Glasnika posvetili velikanu Kristianu Krekoviću. Vjerujem da će se u vašim domovima zbog Krekovića, ovaj Glasnik čuvati na dragom mjestu.

Nismo mogli ostati imuni na sve ovo što se događa oko nas, mislim prije svega na političko okruženje kojem smo izloženi, a koje nam govori da idemo svakim danom korak nazad, odnosno da smo već stali i dugo se zadržali na putu nerazumjevanja i nesloge. Na žalost i medijska slika je teška, puna je jednostranosti, vijesti su sve lošije, policijske postaje postale su svakodnevna mjesta na kojima se novinari uglavnom viđaju i koji nam iz dana u dan na naslovnica nude različite senzacije od kojih se leđi krv u žilama. Na žalost.

Mi smo veliki kritičari teške političke situacije i činjenice da na malene ljude nitko ne gleda. Ni nama nije draga činjenica što se ljudi međusobno dijele, što jedni od drugih okreću glavu. Ali lijepo je znati da je Hrvatski glasnik ostao jedno prirodno biće koje živi sa svojim čitateljima i koji ljudima želi ponuditi lijepu stranu čitanja.

Vrijeme jeste sumorno, a meni se čini da je upravo ovo vrijeme kada trebamo biti što bliži jedni drugima. Mi to želimo činiti kroz Hrvatski glasnik. S vama želimo podijeliti našu namjeru da iz broja u broj budemo što veći, ne kvantitetom već kvalitetom. To već činimo od ovog broja, jer se timu ljudi koji uređuje Hrvatski glasnik pridružio i ugledni sociolog i publicista iz Hrvatske Slaven Letica. Zaista, mnogo je toga čime bih Vam već na početku Glasnika željela uljepšati ovaj broj i Božićne blagdane. Nadam se da ćete listajući ovaj broj i svaki naredni shvatiti da su moje želje da i Vi budete dio nas i da Napredak bude institucija u koju ćete rado navraćati. Mi želimo raditi i shvatili smo da radom i entuzijazmom postizemo velike rezultate. Podržite Glasnik, jer on je glasnik svih nas. Navratite u našu redakciju već ovoga Božića, budimo bliski i poštujujmo se. Očekujem Vas.

Čestit Božić i uspješna Nova 2012. godina

Vaša Maja Nikolić

POSLANICA VRHBOSANSKOG NADBISKUPA METROPOLITE VINKA KARDINALA PULJIĆA

Božićno svjetlo u našem ozračju

Vinko kardinal Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski ukazuje na to da živimo svoju svakodnevnicu zapljusnutu ozračjem krize prouzročene materijalističkim i relativističkim mentalitetom. U takvom ozračju, smatra vrhbosanski nadbiskup, manjina moćnika stalno nameće svoja pravila i vrijednosti koje većina običnog svijeta ne može po savjesti prihvatiti i slijediti.

„Stvoren je takav standard života koji obične ljude, koji imaju sreću biti uposleni, goni u kreditno zaduživanje koje stvara ovisnost o poslodavcima i bankama. Nažalost, sve je manje mogućnosti naći posao te od svoga rada živjeti i uzdržavati svoju obitelj. Medijski nam se nameće beznađe koje se uvlači u nas kao ova sumorna jesenska i zimska magla i oblaci. Ljudi se udaljuju jedni od drugih. Jednima je sramotno ime Isus i zabranjuje se, drugima smeta križ i uklanjaju ga iz svoje blizine. Uvukao se i strah od života te je sve više umrlih nego rođenih. Mali čovjek se sve više savija pod teretom današnjeg života i okruženja.

za sav narod. Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj, Krist Gospodin“ (Lk 2 10-11).

Otvorimo srce i dušu kako bi upravo ta radost ispunila našu nutrinu te istinsku božićnu radost podijelimo jedni s drugima.

„Kako su ljupke po gorama noge glasonoše radosti koji navješćuju mir, oglašuju sreću, navješćuju spasenje...“ (Iz 52, 7).

Ojačani u vjeri i obasjani u nadi te razdragani u ljubavi Božjoj, ponesimo jedni drugima radost Božića čestitajući Tajnu koju nam Bog otkri. Božja smo ljubljena djeca i Njegovi sinovi i kćeri. Jer nas Bog voli i

U BOŽIĆNOM OTAJSTVU PREPOZNAJMO SVOJE DOSTOJANSTVO

„Svjetlo istinito, koje prosvjetljuje svakog čovjeka, dođe na svijet...“ (Iv. 1,9)

Neka božićno Svjetlo zasja u svim našim teškim životnim situacijama, kako bismo se ohrabрили kročiti naprijed puni pouzdanja u Boga. Osnaženi tim Svjetlom tražimo odgovore na brojna životna pitanja i sami uložimo truda kako bismo uklonili svaki mrak u međuljudskim odnosima, posebno u našem narodu i svim građanima ove nam drage zemlje.

„Onima koji Ga primiše podade moć da postanu djeca Božja“ (Iv 1, 12). U božićnom Otajstvu prepoznamo svoje dostojanstvo. To Otajstvo ne dolazi od ljudske moći niti od bilo kojih zakona. Njega daje Sin Božji koji nas učini svojom braćom. Čuvati dostojanstvo znači čuti utjelovljenu Riječ i slijediti je u svakodnevnom životu.

Upućujući vam i ove godine božićnu čestitku, želim da vas obasja svjetlo novorođenoga Isusa te vam otkrije smisao življenja i smisao svakodnevnog trpljenja. Neka nam obasja staze međusobne suradnje, prihvaćanja, poštivanja i izgrađivanja zajedništva utemeljena na vjeri u Onoga koji nas učini djecom Božjom. U božićnoj čestitci, želje su mi da očitovana ljubav Božja ispunji sve naše obitelji kako bi u njima vladala sloga, razumijevanje, radost vjere i hrabro življenje. Čestitajući Božić, na poseban način, djeci želim istinski doživljaj radosti u ozračju ljubavi obiteljskog gnijezda. I mladima želim čestit Božić! Otkrijte u Kristu smisao života i ostvarite ga po Božjoj ljubavi. Svim bolesnima, nemoćnima i starima želim da Isusovo rođenje donese snagu i strpljivost u njihove živote te da nađu razumijevanje svojih najbližih. Neka slavljе Božića, posebice u Godini vjere, učvrsti našu nadu i ojača vjeru, kako bismo ovaj svijet mijenjali zračeci dobrotom i plemenitošću, izgrađujući mir, slogu i jednakopravnost među ljudima.

Svima vam želim čestit Božić i na dobro vam došlo porođenje Isusovo, koje neka u novoj 2012. godini udijeli svoj blagoslov u dobru zdravlju, uspješnom radu i lijepom zajedništvu, svjedočeci Božju ljubav. Marija, Majka Isusova i Majka naša, neka sa svojim Sinom Isusom bude najdraži gost u našem obiteljskom domu i osobnoj vjeri.

Čestitajući Božić, na sve zazivam Božji blagoslov i srdačno pozdravljam!

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Upravo u takvoj stvarnosti Bog silazi, rađa nam se Isus - Božji Sin. Postaje ne samo čovjeku blizu, nego jedan od nas, donoseći nam svjetlost nade. Zato Izaija prorok poručuje: „Narod koji je u tmini hodio, svjetlost vidje veliku; onima što mrkli kraj smrti obitavahu svjetlost jarka osvanu“ (Iz 9,1). Po prorocima je naviješten, po Duhu Svetom utjelovljen a od Marije rođen, kao naša svjetlost i naša radost. Zato isti prorok poručuje: „Ti si radost umnožio, uvećao veselje...; jer dijete nam se rodilo, sin nam je darovan“ (Iz 9,2-3.).

DANAS VAM SE U GRADU DAVIDOVU RODIO SPASITELJ

Otajstvu Božića se radujemo jer „očitovala se Ljubav Božja, spasiteljica svih ljudi“ (Tit. 2,11). U takvom sumraku i (s)umornosti Svjetlo nas je obasjalo, Ljubav nam je darovana. Dok nas opterećuje strah za život i sutrašnjicu anđeo nam po pastirima poručuje: „Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost

stalo mu je do nas, očitujmo ljubav i blizinu jedni drugima. Neka se ukloni i nestane sve što uništava naše zajedništvo i ljubav. Neka također Kristov mir zavlada u nama kroz praštanje, pomirenje i vraćanje povjerenja te neka taj mir izgrađuje naše obiteljsko zajedništvo. Upravo takvo obiteljsko zajedništvo radosti vjere treba prenijeti u župno zajedništvo, kako bismo postali svjedoci nade u ovom beznadnom ozračju koje proživljavamo. Ono što ne možemo vlastitim snagama neka dopune vjera i povjerenje u Onoga koji nam se rodio u Betlehemske štalice.

„Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima u prorocima: konačno, u ove dane progovori nama u Sinu“ (Heb 1,1).

Božić je govor Božji jer je „Riječ tijelom postala i nastanila se među nama“. Otvorimo srce kako bismo čuli tu Riječ koja nas utvrđuje u vjeri iz koje izvire snaga za život, praštanje i nošenje svakodnevnice uvjereni da nas Bog ljubi.

TRADICIONALNI BOŽIĆNI KONCERT U TUZLI

Božić uz tamburice

“Božić uz tamburice” naziv je tradicionalnog Božićnog koncerta koji se svake godine organizira pred Božić. Franjevački samostan “Svetih apostola Petra i Pavla”, HKD Napredak Tuzla i Udruga „Nota“ su u Tuzli 17. prosinca 2011. godine u Bosanskom kulturnom centru priredili veličanstvenu Božićnu noć. Nastupio je Tamburaški orkestar Hrvatske radiotelevizije pod ravnanjem Siniše Leopolda. Iz ovaj izvrsni tamburaški sastav nastupili su i neprikosnoveni sopranistica Katarina Kikić, Đani Stipanićev i zbor “Iuventus sallinarum”. “Radujte se narodi”, “Svim na zemlji”, “Tiha noć”, samo su neke od skladbi koje su izvedene te večeri.

Prigodnu poruku uputio je tuzlanski gvardijan fra Zdravko Anđić i ispričao zanimljivu priču. “Bog je usnio san. Sanjao je stvorenje. I stvorio ga. Stvorio je nebo i zemlju, cvijeće i grmlje, drveće i šume, brda i brežuljke, rijeke i mora, ribe i ptice, kukce i sisavce. Ali nešto je

Na Božić slavimo Božji san kakav je postao vidljiv u Isusu Kristu. Slavimo čovjeka kakav nam je zasjao u svome čistom biću u Isusu”, poručio je Gvardijan.

Tamburaški orkestar HRT-a utemeljen je 1941. godine kao profesionalni ansambel tadašnje Radio postaje

tamburaškog mjuzikla *Janica i Jean*. Njegove skladbe i obrade nezaobilazni su program mnogih ansambala i orkestara, a svoj rad i dalje usmjerava prema promicanju glazbenih izričaja na polju orkestralne tamburaške glazbe i njezinu serioznom vrijednovanju. Dobitnik je niza uglednih nagrada i priznanja.

Katarina Kikić također je svojim izvedbama oduševila sve nazočne. Rođena je u Zenici. Diplomirala je na Glazbenoj akademiji u Istočnom Sarajevu. Ostvarila je niz nastupa u Bosni i Hercegovini. Nastupala je i u Hrvatskoj i Italiji. Član je Opere NP Sarajeva.

Đani Stipanićev je zasigurno ostavio veliki dojam na sve. Ovaj mladi umjetnik rođen je 1969. godine u Mokrinu, u Vojvodini. Odrastao je u Šibeniku. Đani Stipanićev, poznati je kazališni tenor – bariton, zvijezda domaćih rock opera i mjuzikala, široj javnosti poznat po svojim vokalnim sposobnostima i kazališnim angažmanima. Iza njega je bogato iskustvo stalnog soliste brojnih televizijskih emisija i cijeli niz kazališnih predstava. Bio je član klapе “Dalmati” koja mu je uvelike pomogla u poslu kojim se danas bavi. Osim nastupa po Hrvatskoj ostvario je brojne inozemne turneje među kojima izdvajamo one po SAD-u, Kanadi te mnogim europskim zemljama.

nedostajalo Njegovu snu. Sanjao je čovjeka koji je stvoren na Njegovu sliku i priliku. Stvorio je čovjeka kao muža i ženu. Ali čovjek je potamnio sliku koju je Bog o njemu imao. Otudio se od Boga. Pobjegao pred Bogom, ali od sebe. Odvojio se od svoga vlastitog izvora. Nije živio pred Bogom, nego se pred njim sakrio. Zgrčio se u sebe. Zatvorio vrata svoga srca i više nije dao prići k sebi. Ne samo da je napustio zajedništvo s Bogom, nego se okrenuo i protiv sebe i protiv svoje braće i sestara. Zastranio je, zapleo se u gušći svojih vlastitih laži. Bog je tada ponovno usnio svoj san. Sanjao je kako je čovjek zapravo zamišljen. I ostvario je svoj san postavljajući novi početak. Dao je da njegov vlastiti Sin, slika Njegove Slave postane čovjekom. “Jednorodnenac – Bog – koji je u krilu Očevu” (Iv 1, 18). On će iznova uspostaviti izvornu čovjekovu sliku. Staviti će pred oči ljudima kakvi bi mogli biti da žive iz jedinstva s Bogom. Podsjetit će ih na njihov božanski izvor, na božansku jezgru koju su potamili svojim grijehom.

Zagreb. Od tada pa sve do danas orkestar u emisijama Radija i Televizije predstavlja Hrvatsku narodnu glazbu. Vokalni i instrumentalni solisti svih žanrova česti su gosti i suradnici Tamburaškoga orkestra na snimanjima, koncertima i u emisijama Hrvatskog radija i televizije. Do sada je orkestar zabilježio nastupe po svim kontinentima, što već samo po sebi dovoljno govori o njihovoj kvaliteti. U promicanju tambure i tamburaštva orkestar je odigrao jednu od najznačajnijih uloga. Tamburaškim orkestrom danas ravna profesor Siniša Leopold. Skaldatelj, glazbeni pedagog, dirigent i publicist rođen 1957. godine. Diplomirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu gdje djeluje kao viši predavač od 1985. godine. Posebno se posvetio studiranju i proučavanju folklornoga glazbenog izraza i radu s tamburaškim orkestrima. Jedan je od autora prvoga udžbenika za tambure, a napisao je i knjigu *Tambura u Hrvata 1995. godine*. Autor je mnogih skladbi i aranžmana, filmske i scenske glazbe, te prvoga pučkog

Kao i mnogo puta do sada sa izvođačima iz drugih gradova i zemalja nastupio je i zbor “Iuventus sallinarum”. Zbor ima dvadesetak članova. Riječ je o mješovitom četverglasnom zboru pri Franjevačkom samostanu, Svetih Petra i Pavla u Tuzli. Animator glazbene skupine i zborovođa je Zlatko Špoljarević. Sudjelovali su osam puta na *Frama festu*, gdje su dva puta dobili nagradu Radio postaje MIR - Međugorje kao najperspektivnija skupina i nagradu za najslušaniju pjesmu s *Framafest* na HKR-u i Radio postaji MIR - Međugorje. Autori tekstova i glazbe za skoro sve pjesme su sami članovi zbora.

Neka u ovoj malenoj priči Božić zakuca i na Vaša vrata. Neka vam rođenje Malenog Isusa bude vodilja da se i sami ponovno rodite, obnovite svoju dušu obiljem Božijeg blagoslova. Neka vam je svima Blagoslovljen Božić.

Irena Madžarević

NAJRADOSNIJI KRŠĆANSKI BLAGDAN BOŽIĆ U DOMOVIMA NAŠIH BAKA

TUZLA – BOŽIĆ KOD BAKE JANJE I DJEDA JOZE

Red Božić je uvijek nekako najljepše običi naše stare bake i djedove i s njima uz već pokoji pripremljen Božićni kolačić pričati o radostima odlaska Malenog Isusa. Maleni Isus se s posebnim veseljem dočekuje upravo u domu Kamenjaševića, kod bake Janje i djeda Joze. Oni su sačuvali sve stare običaje, a onaj o kojem najviše vode računa je molitva. Ta tradicija odlaska na zornice, na svete mise i

Božića kada je bila mlada. Kaže misu polnoću nikada nije propuštala. Posljednjih nekoliko godina zbog narušenog zdravlja ne odlaze na polnoću, ali svakako gledaju putem malih ekrana. Prisjetila se i Badnje večeri, kada se obitelj okupljala za zajedničkim stolom i dočekivalo se Maleni Isus. Taj običaj prenijela je i na svoju djecu – nevjeste i sinove koji svaku Badnju večer dolaze k njoj kako bi zajedno, u miru i slozi dočekali rođenje Malenoga Isusa.

Ljepotu Božića doživjela sam tako već u trećoj nedjelji Došašća kada sam posjetila baku Janju i djeda

molitva baka Janja i djed Jozo pamte još od svoje mladosti. Priča nam baka Janja da se već u samom Adventu sve počinje drugačije doživljavati. „Već od prve nedjelje Došašća ja znam da nam dolazi maleni Isus. To je u mom srcu posebna radost. Tada se toliko snažno molim, za svoju djecu, a posebice za naše svećenike. Ja sam toliko zahvalna našim svećenicima, jer da nije njih mi ne bismo mogli dostojno pred Isusa. Kako bismo se mi isповјedili?“, kaže Janja. Kako se približava Božić u srcu bake Janje sve je veća radost. „Ja nemam tih riječi kojima bih ja tu radost opisala koju ja osjećam na Božić, kada mi dođu moja djeca, moja unučad, kada svi zajedno molimo“, priča baka Janja. Djed Jozo dodaje da je za njega najveća radost odlazak na Svetu misu. „U mojoj obitelji uvijek se moralo znati za svetu misu. Ja sam s 12 godina ostao bez majke, ali nikada nisam zaboravio Boga niti obezvu odlaska na svetu misu. Kada sam se oženio, mi smo živjeli na Svojitini. Gore nije bilo ni ceste, nije se nekada moglo ni traktorom. Ja i moja Janja uzmemo svoju djecu, stavimo ih na rame i pješice u Tuzlu na misu. Niti jednu nedjelju nismo propustili, a da ne odemo na Svetu misu“, kaže djed Jozo. Posebna im je radost kada im dođu unuci i pokažu kako znaju moliti.

Božić je u obitelji Kamenjašević poseban i zato što oni tada uistinu slave rođendan Malenog Isusa. „Ja sam taj dan najsretnija, došao mi je moj spasitelj koji će me voditi do vječnog života. Ja sam uvjeren da Isus sve nas već sada vodi, jer meni što god ne ide u životu ja samo molim Isusa da mi pomogne i pomogne mi“, kaže baka Janja. Prisjetila se na trenutak

Jozu. Uvjerila sam se da njihovo svako jutro počinje molitvom, a tako završava i dan. Njihovo uzdanje, nada i vjera poticaj su mnogim mladim ljudima kako treba živjeti da bi se doživjela duboka starost. Oni su me svojim primjerom uvjerali da najveću snagu daje molitva i zato vjerujem da Maleni Isus se svake godine rađa baš u ovakvim domovima, kakav je dom Kamenjaševića. Srca bake Janje i djeda Joze su topla za Malenoga Isusa.

PAR SELO – KOD BAKE DRAGICE

Dragica Tadić, sedamdesetsedmogodišnjakinja iz Par Sela, svojih Božića iz djetinjstva, u Orašju, nadomak

Maja Nikolić

Nataša Tadić

Tuzle, sa radošću se sjeća. Ona kaže da se za Božić danima spremalo, počevši od kuće, hrane, pa do duhovne pripravnosti. „Na Badnji dan, rano ujutro, dolazila su djeca iz sela noseći graničice raznog drveća i budili nas uz pozdrav “Sretan Badnjak!” Djeci su se dijelili slatkiši, hrana, voće, novci. Nakon toga slijedile su razne pripreme za doček ovog blagdana. Pekla se pečenica, kuhala se sarma, razne pite, razni kolači, uz neizostavnu gibanicu. U svemu tome pomagali smo i mi najmlađi,“ priča baka Dragica. Na Badnji dan unosila se slama u kuće. Stavljala se na pod ili na željezne krevete, jedine koji smo imali, a preko toga su išle tkane ponjave od četena. Na tome su obitelji spavale i dočekivale Božić. Na Badnji dan postilo se, a navečer se jela posna večera, uz molitvu. Za tu prigodu su se spremala tradicionalna jela, odnosno, posna čorba od graha, zatim pava, brokole, a posebna pažnja se posvećivala kruhu, prilikom čije pripreme se u njega stavljala jedna žitka i jedan dinar. Kruh se lomio na nekoliko dijelova. Vjerovalo se da će tko dobije dinar biti sretan i bogat, a da će onaj kome pripadne žito mukotrpno raditi. Najmlađi član obitelji iznosio je pšenicu sa svijjećama iz druge prostorije uz riječi: “Sretan badnji dan!” Kada se baka Dragica udala tradiciju je prenijela i na svoju djecu. Dragica kaže da se u njeno pamćenje, ipak, najviše, urezala polnoća. Na dan Božića ustajalo se rano i išlo na zornicu. Baka Dragica smatra da su se vremena promijenila. Nekada su se Božiću više radovali svi, i odrasli i djeca. S njom se slaže i Zdenko koji kaže da je nekako prije sve bilo veselije, jer puno više je djece bilo i u obiteljima i u selima, a djeca su, ipak, ta čija se radost najviše osjetiti. Obitelj Tadić i ovaj Božić dočekuje s velikom čežnjom, radošću, veseljem. Njena poruka svima nama je da budemo hrabri, ponosni i spremni da dostojanstveno dočekamo Božić, samo onako kako to zaslužuje Sin Božji i njegova žrtva za sve nas.

KRIŽANI – KOD BAKE DANICE

Proslava Božića danas, u mnogome se razlikuje od vremena naših baka i djedova prije mnogo godina. Posjetili smo Križane i obitelj Danice Pavić. Adventski vijenac sa svjećicama koje su gorjele znak su da priprema za Božić u ovoj obitelji počinje već početkom prosinca. “Najsretnija sam kada mi u vrijeme blagdana dođu moji najmiliji, djeca i unučad koji ne žive ovdje nego su u inozemstvu, u Nizozemskoj. Tada smo i muž i ja najsretniji, jer nemamo baš puno prilika da budemo kao obitelj, svi na okupu“, govori nam gospođa Danica i s vidnim drhtajem u glasu ističe da jedva čeka da joj djeca dođu. Dana, kako je najčešće zovu svi u susjedstvu, ima šezdeset tri godine, sasvim dovoljno da nam kaže nešto i o tomu kako se Božić proslavljao ranije, a kako je to danas. “Prije smo svi bili nekako sretniji i s puno više radosti smo dočekivali blagdane. Kada se sjetim svoje mladosti, ma ne možemo reći da je tada bilo svega, bila su i to teška

vremena, ali su ljudi bili, čini mi se, nekako više jednostavniji“, kazala je gospođa Danica. Ostalo je u Daničinu domu, kao i u mnogim katoličkim obiteljima, sve ono lijepo što već desetljećima obilježava proslavu Božića na ovome našem podneblju. Odlazak na mise zornice u vrijeme Adventa nešto je što Danu iznimno veseli. Molitva, pripreme oko uređivanja doma, sijanje pšenice na blagdan svete Lucije, sve su to ustaljene radosti koje se svake godine u vrijeme blagdana ponavljaju. Posjeti Dana i svoje susjede, i s njima podijeli radost skorašnjeg dolaska Božića. Lijepo je kada dođete u nečiji dom i u razgovoru s

LJEPUNICE – KOD BAKE LJUBE

Uz dobro poznati kršćanski pozdrav “Hvaljen Isus i Marija” pozdravili smo baku Ljubu na njenom kućnom pragu. “Na vijeke“, odgovori nam baka vidno uzbuđena što smo upravo nju posjetili i čestitali joj Božić. Iako slabog zdravlja, ova 87-godišnja starica veselo nas dočeka u svom skromnom domu i ispriča nam priču kako je ona nekada dočekivala Božićne dane. “Božići nekada i sada su isti, ali nije narod isti, narod se promijenio. Prije smo iz Ljepunice na Božić išli pješice u Tuzlu u Crkvu, ispovjedali se, a sada ovdje skoro pred kućom i ne idu u Crkvu.“

Dočekala nas je baka u svojim bijelim haljinama tradicionalnoj narodnoj nošnji, sa ručno vezanim ovratnicama, i kazala kako ih nikada nije skidala i da

smijeh kaže nam da svake godine kupi ponešto novo od ukrasa, iako ih ima već poprilično mnogo. Tako uz obiteljsku trpezu, najviše sa svojim najmilijima, iz godine u godinu, nižu se božićna slavlja. Dom je tada nekako puniji, više se ima razloga za radovati, u ovim ne tako laganim vremenima za bilo koga. Okupe se svi zajedno, ispričaju, pokušaju nadoknaditi ono vrijeme koje se nisu vidjeli, djeca provedu blagdane na svojoj rodnoj grudni, unučad uče da ne zaborave odakle je njihovo podrijetlo, a Dana i njen muž napune dušu, jer valja čekati do novog blagdana i do novog obiteljskog sastajanja.

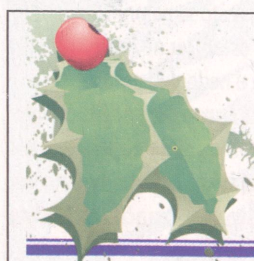
Irena Madžarević

je uvijek nosila bjelinu i svoju maramu. Pokazala nam je naša Ljuba i sve svoje druge ručne radove. Dala nam da vidimo njene vezene u heklane stolnjake, druge ispeglane košulje pa čak nam pomogla i da ih sami obučemo i bar na kratko osjetimo i vidimo kako je na trenutak vratiti se u ne tako daleku prošlost.

Prisjetila se baka i svog djetinjstva kada se na Badnje jutro ustajalo veoma rano, kada su se okupljala djeca iz sela i zajedno širila radost Badnjaka. „Kada smo bili mali, otac pripremi pečenicu, a prije se pripremale zimnice, to se sve sredi do Božića. Otac ujutro naloži vatru na drvenjaku, pripremi pečenicu na ražnju, a mi djeca se saberemo okolo pa gledamo. Na Badnjak nam nije bilo dirati pečenicu da jedemo, nismo smjeli otkinuti ni malo. Postilo se i to se poštivalo. Za badnju večer pravila se posna hrana. Kuhao se grah, pava, prokule. Majka umijesi domaću pogaču i napravi gibanicu. Prije večere bila je obezva molitva. Za Sv. Luciju posije se pšenica, upale se svijeće, obitelj klekne oko stola, otac započne molitvu i svi zajedno se molimo. Kada se završi molitva, tek onda sjednemo jesti.“

Ispričala nam je baka Ljuba i za jedan stari običaj kojeg se samo rijetki danas sjećaju. U skromne domove na Badnje večer unosila se slama u jedan dio sobice i tu je obitelj spavala. Tako se to nekada radilo kako bi prikazali simboliku Isusova rođenja u skromnoj štatici u jasicama, a danas toga više nema. Naglašavala i ponavljala nam baka važnost molitve i svete ispovijedi u ove dane. Ali ne samo u ove, nego i u druge dane kroz godinu. Pričala o važnosti obitelji o poštivanju o uzajamnoj ljubavi sa svojim ukucanima i bližnjim. „Najpreče se ispovjediti, jer kakav ti je Božić ako se ne ispovjediš, valja grijeh kazati i čuvati se od grijeha da ne sagriješiš. To je Božićna ispovijed, to je sveta ispovijed. Treba se ispovjedati, treba ići u Crkvu.“ Kako Božić stoji za najradosniji blagdan, tako su i tada u to vrijeme djeca i mladi bili najveseliji. Sjeća se baka da se na Božićno jutro s pjesmom odlazilo na misu. Kako bi smo ovaj Božić dočekali u njegovom pravom svijetlu poslušajmo bakin savjet: „Bez molitve nemamo ništa, sa svima trebamo biti u ljubavi, pa ako nam netko i nešto ružno kaže, oprostiti trebamo. To je onaj pravi duh Božića, samo ga tako možemo dočekati sretni i veseli“, poručila je sretna i vesela baka Ljuba.

Ana Jurišić

ČESTIT BOŽIĆ
I USPJEŠNA
NOVA 2012.

LUCIANA

Adresa: Magistralni put bb, Lukavac, BiH
Tel/fax: ++387 35 553 454, 553 453

E-mail: luciana@bih.net.ba
www.luciana.ba

INTERVJU: VELEPOSLANIK REPUBLIKE HRVATSKE U BIH TONČI STANIČIĆ

REPUBLIKA HRVATSKA S VELIKIM ZANIMANJEM PROMATRA POLOŽAJ HRVATA U BIH

„Hrvati u BiH mogu očekivati i dalje našu potporu, a općenito politika u BiH, pa i Međunarodna zajednica. Svi mogu očekivati da ćemo nastaviti ukazivati na problematičan položaj Hrvata, i da ćemo nastaviti ukazivati na činjenicu da BiH može prerasti u problem ako se ovi trendovi nastave“

Razgovarala: Maja Nikolić

HG: Gospodine Staničiću u posljednje vrijeme se sve više govori da briga hrvatske politike za Hrvate u BiH nije dovoljna. Slažete li se s tom tezom, odnosno prema Vašem mišljenju koliko

nije točno. Ljudi vide više oslonac u potpori njihove pozicije kao političkog čimbenika, kao konstitutivnog naroda, koji je, budimo otvoreni i to je sasvim jasno, u pitanju. Situacija nije laka. Naravno da jedan dio problematičnog položaja Hrvata i nejednakosti koja je očigledna, proizlazi iz Daytona i ustrojstva dr-

uopće Republika Hrvatska može napraviti za BiH da bi se njezin politički položaj poboljšao?

Staničić: Mogu odmah baš izravno reći da se ne slažem s tim. Svatko tko je imalo objektivna i analizira barem zadnjih nekoliko godina službene pozicije hrvatske vanjske politike u odnosu na BiH steći će potpuno drugačiji dojam. Naravno, o nekim stvarima se mora voditi računa. Hrvatska je strana država. To što Hrvati žive u BiH, što su konstitutivni narod, ne znači da Hrvatska, kao ipak druga država može napraviti više od onoga što bilo koja druga država radi. Naravno, posebna je odgovornost, s obzirom da je briga o Hrvatima izvan Hrvatske ustavna kategorija. I naravno da Hrvati u BiH, koji nisu manjina kao u drugim državama nego konstitutivni narod, imaju tu posebnu poziciju.

HG: Vjerujem da imate priliku često razgovarati s običnim ljudima, Hrvatima u BiH. Što Vam oni kažu? Koliki oni vide oslonac u Hrvatskoj?

Staničić: Vide veliki oslonac u Republici Hrvatskoj, iako moram reći da se možda u nekim krugovima ima pogrešna predodžba da je taj oslonac materijalni i financijski, ako se mogu ovako ogoljeno izraziti, što

Države bez efikasne i učinkovite vlasti ne može biti i zaista je krajnje vrijeme da se Vijeće ministara formira. To što entiteti imaju svoje Vlade i što imamo izabrane članove Predsjedništva nije dovoljno, jer Vijeće ministara upravlja državom u najpraktičnijem mogućem smislu riječi o kojemu ovisi život svih građana. To je ključni razlog zašto su najprije građani zabrinuti pa onda i svi mi ostali, jer ne može na dobro izići ako se ovako stanje u nedogled produžava.

žave koje je komplicirano s tri konstitutivna naroda i dva entiteta, gdje je položaj Hrvata kao najmanjeg naroda vrlo neravnan u svakom mogućem pogledu. To je nešto na čemu treba raditi. Naravno da Hrvatska onda, imajući to u vidu, nastoji ukazivati na tu neravnanost i nastojati da i ostali međunarodni čimbenici pomognu da se takvo stanje popravi.

HG: Kako Republika Hrvatska promatra ovo političko stanje u BiH?

Staničić: Predsjednik Hrvatske Ivo Josipović kao i tadašnja predsjednica Vlade Jadranka Kosor u zadnje vrijeme o tome su se dosta javno izražavali i to je olicenje svega onoga što ljudi u Hrvatskoj misle. Pri tome moram reći pozivajući se na Predsjednika države kada je riječ o BiH i kada je riječ o teškom polo-

žaju Hrvata u BiH, to je nešto oko čega u Hrvatskoj postoji koncesus.

HG: U kojem trenutku bi Hrvatska mogla reagirati u BiH po političkoj osnovi? Znamo da su predsjednica Vlade i predsjednik Ivo Josipović reagirali u onom trenutku kada je formirana Vlada Federacije. Što ovašnja politika uopće može očekivati od RH?

Staničić: Da nastavi raditi isto ono što je radila i do sada, što će biti slučaj. Naravno, sada je u Hrvatskoj druga Vlada. Međutim, ono što stalno ponavljamo i što se iz Hrvatske ponavlja, u odnosu na BiH i na Hrvate u BiH nikakve promjene biti neće. Hrvati u BiH mogu očekivati i dalje našu potporu, a općenito politika u BiH, pa i Međunarodna zajednica. Svi mogu očekivati da ćemo nastaviti ukazivati na problematičan položaj Hrvata, i da ćemo nastaviti ukazivati na činjenicu da BiH može prerasti u problem ako se ovi trendovi nastave. Problem u prvom redu za građane BiH, ali onda i za Međunarodnu zajednicu.

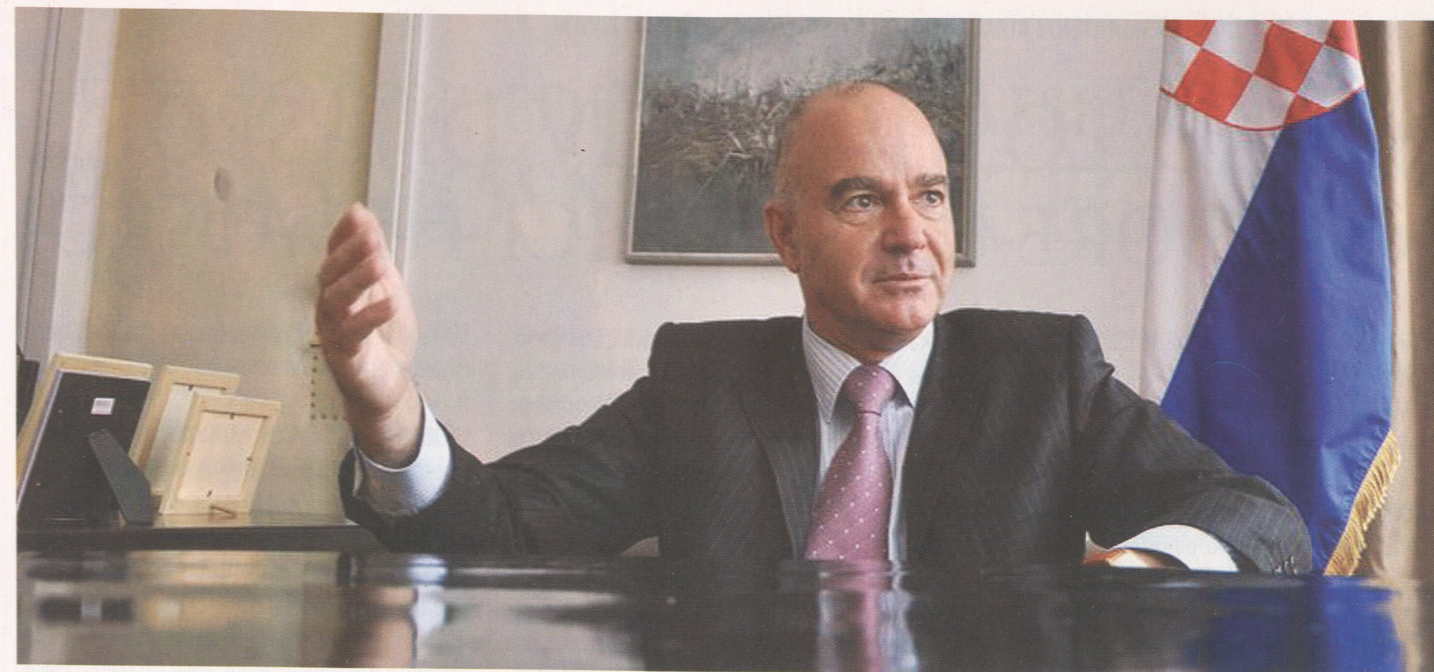
HG: Jeste li Vi zabrinuti zbog ovakvog političkog stanja u BiH, kako uopće gledate na to da se političari u BiH više od godinu dana ne mogu dogovoriti oko formiranja vlasti i da im uopće nije u interesu riješiti sve dublju ekonomsku i socijalnu krizu u zemlji u kojoj je više nezaposlenih nego zaposlenih?

Staničić: Naravno da sam zabrinut i naravno da je vrlo teško gledati da malo toga u državi funkcionira. Države bez efikasne i učinkovite vlasti ne može biti i zaista je krajnje vrijeme da se Vijeće ministara formira. To što entiteti imaju svoje Vlade i što imamo

izabrane članove Predsjedništva nije dovoljno, jer Vijeće ministara upravlja državom u najpraktičnijem mogućem smislu riječi o kojemu ovisi život svih građana. To je ključni razlog zašto su najprije građani zabrinuti pa onda i svi mi ostali, jer ne može na dobro izići ako se ovako stanje u nedogled produžava.

HG: Hrvatska je već u Europskoj uniji, od njenog zvaničnog članstva dijeli je zapravo samo i zvaničan trenutak ulaska. Zeleno svjetlo već je odavno upaljeno. Što će to značiti za Hrvate u BiH?

Staničić: Pa ne samo za Hrvate u BiH već za cijelu BiH. To je jedna izvanredna šansa za BiH i sve njene građane. Naravno da su uvijek apostrofirani Hrvati jer većinom svi imaju dvojno državljanstvo i ulaskom

Siguran sam da će BiH naročito prosperirati u ekonomskom smislu, ali na to se već sada treba pripremati. Pripremati se na način da se usvajaju nekakvi standardi koje EU postavlja i oko međunarodne trgovine i oko prometa ljudi i roba i uspostavljanja nekih drugih standarda o kojima već sada treba voditi računa da ne bi za dvije-tri godine postali problem.

Hrvatske u EU i oni postaju građani Europske Unije. Međutim oni mogu biti jedna kvalitetna spona sa Hrvatskom, a to znači s EU. Druga stvar koja je vrlo važna, sve zone u Europi, države u Europi uz granicu Europske Unije su prosperirale iako nisu bile u EU. Analizirajte prije nekoliko godina Bugarsku i Rumunjsku, analizirajte situaciju kada je bio tzv. *big-beng* kada je deset država pristupilo europskoj zajednici. Sve te male tranzicijske države sa kojima se BiH i Hrvatska mogu uspoređivati kao primjerice Češka, Slovačka, Baltičke države izvanredno su prosperirale, a naročito u gospodarskom smislu, a nisu bile članice EU. Stoga sam siguran da će BiH naročito prosperirati u ekonomskom smislu, ali na to se već sada treba pripremati. Pripremati se na način da se usvajaju nekakvi standardi koje EU postavlja i oko međunarodne trgovine i oko prometa ljudi i roba i uspostavljanja nekih drugih standarda o kojima već sada treba voditi računa da ne bi za dvije-tri godine postali problem.

HG: Upravo to. Kako će se na gospodarstvo BiH odraziti to što će Hrvatska zvanično postati članica EU? Naime, sada je poznato da naše brojne tvrtke izvoze u Hrvatsku, hoće li se to mijenjati?

Staničić: Pa ne samo u Hrvatsku nego i preko hrvatskog teritorija. Jednostavno se moraju početi pripremati za trenutak kada će oko cijele granice BiH biti Europska Unija jer to više neće biti odnos Sarajeva i Zagreba već Sarajeva i Bruxellesa. To je nešto što već sada treba shvatiti, ali definitivno je ulazak Hrvatske u EU izvanredno povoljna prilika za BiH. Ja bih se vrlo oštro usprotivio onima koji taj trenutak vide kao problem za BiH, jer upravo je suprotno.

HG: Pređimo na ljepše stvari. Odnosno odmaknimo se od Vašeg diplomatskog posla. Boravite u Tuzli ovaj put kao umjetnik. Koliko Vam ta vaša umjetnička osobina pomaže u diplomatskim odnosima?

Staničić: Naravno da svatko tko se bavi jednim poslom koji je intezivan, naporan i stresan mora naći neki „ispušni“ ventil i baviti se nečim drugim. Fotografija je jedan od načina kako ja to radim. Fotografijom se bavim jako dugo, kao mlad sam se izdržavao dok sam bio student radeći kao fotograf. To su bile crno bijele fotografije koje sam sam izrađivao u svojoj laboratoriji. Digitalna fotografija je učinila da to sve postane mnogo pristupačnije i jednostavnije i to je razlog zašto sam se tome vratio.

HG: Jedan od organizatora Vaše izložbe u Tuzli je HKD Napredak. Kako vidite rad Napredka u BiH, odnosno koliko je važna ova kulturna institucija za našu zemlju i Hrvate u BiH?

Staničić: Napredak nije i ne bi trebalo biti društvo samo za Hrvate i koliko vidim u praksi ono to i nije. To je jedno društvo koje je društvo svih građana BiH i gdje svi građani BiH bez obzira na njihovu nacionalnost mogu imati koristi od njihovog rada i sudjelovati u njemu.

HG: Vi podržavate rad Napredka. Koliko je njegov rad važan na duhovnoj sceni za sve građane BiH s obzirom da su danas svi opterećeni socijalnom i ekonomskom krizom?

Staničić: Na tom planu rad društva je iznimno važan i možda bi trebao biti i intezivniji baš zbog toga što su slične institucije propale ili su u teškoj krizi, a Napredak opstaje. U prvom redu zbog svoje duge tradicije, ali i ukorjenjenosti u narodu. To je jedna velika šansa kako za Hrvate tako i za sve druge narode u BiH, da obogate svoj život na jedan drugačiji način.

HG: Slavimo najradosniji kršćanski blagdan Božić. Koliko ovaj blagdan unosi radosti u Vašu obitelj? Jeste li ijedan Božić dočekali u BiH, kako Božić obilježava Veleposlanstvo RH?

Staničić: Sve Božiće dok sam na ovoj funkciji dočekao sam u BiH i tako će biti i s ovim. Mi imamo nekakav svoj običaj da se nađemo prije Božića, obiteljski sa djecom i to je jedna divna prigoda. Taj duh Božića ma koliko običnim danima i tijekom godine nam izgleda daleko i ideja Božića malo udaljena, vrijeme Božića to sve briše i unosi jedan mir u obitelj i društvo u kojem živimo.

FIKSNJA KVOTA ZASTUPNIKA I SMANJENJE BIRAČKIH MJESTA REZULTIRALI LOŠIM ODZIVOM

NIKAD LOŠIJI ODZIV DIJASPORE NA IZBORE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Smanjenje broja biračkih mjesta, te njihovo koncentriranje na svega nekoliko lokacija u Bosni i Hercegovini rezultiralo je najlošijim odzivom dijaspora na izborima za Hrvatski sabor. Od ukupno 411.758 birača, u jedanaestoj izbornoj jedinici glasovalo je njih svega 5 posto, odnosno 21.100 birača. Od toga je glavnina, 15.016 glasova otišlo HDZ-u, dok je HSP dobio 2.105 glasova. Ostale stranke nisu premašile ni tisuću glasova. Gore navedeno govori da je dijaspora i dalje desno orijentirana, odnosno vjeruje HDZ-u.

tanka korist. Neki iz revolta nisu htjeli ići na glasovanje, jer glasovati nisu mogli u svome mjestu, nekima se nije dalo vozari, neki su radije otišli na svete Mise umjesto autobusom za Mostar. I tako ni dva dana glasovanja, ni autobusi, nisu pomogli da se premaši 21.100 birača. Politikari smatraju da je ovakvo nešto bilo za očekivati.

"Nakon što je ustavnim promjenama utvrđena fiksna kvota od tri zastupnika te je maksimalno reduciran broj glasačkih mjesta, isključivo na diplomatsko-

povratili jednom valjanom tužbom. Ovako ih se od bitnog, pretvorilo u nebitnog čimbenika.

UVJERLJIVA POBJEDA KUKURIKU KOALICIJE

Rezultati izbora u Hrvatskoj su pak pokazali da žitelji te zemlje više ne vjeruju HDZ-u. Kukuriku koalicija pobijedila je s 80 osvojenih mandata, a za sastavljanje većine u Hrvatskome saboru potrebno je 76 zastupnika. HDZ ima 47 mandata, 44 u Hrvatskoj plus 3 naša, HDSSB i Laburisti po 6, Nezavisna lista Ivana Grubišića

U SABOR IDU FILIPOVIĆ, BRKIĆ I JELEČEVIĆ

Bosanskohercegovačke Hrvate naredne četiri godine u Saboru RH predstavljat će kandidati tri HDZ-a - Ilija Filipović, Milijan Brkić i Perica Jelečević. U priopćenju za tisak Izborni stožer HDZ-a za XI. izbornu jedinicu naveo je da će spomenuti kandidati u novom sazivu Hrvatskog sabora znati artikulirati interes Hrvata iz BiH i Hrvata iz dijaspora. Ukupno je na području BiH glasovalo 16.459 birača, što je svega 6,23 posto. Pravo glasa u BiH ima oko 264 tisuće hrvatskih državljana, a usporedbe radi, valja kazati da je na izborima za hrvatski sabor 2007. ovdje glasovalo 85 tisuća birača. Ove godine u Mostaru, koji je trebao okupiti cijelu Hercegovinu glasovalo je svega desetak tisuća birača, u Sarajevu četiri tisuće, u Tuzli 1.746, u Banjoj Luci 712.

U SABOR IDU FILIPOVIĆ, BRKIĆ I JELEČEVIĆ

Međutim, ono što zabrinjava jest, zapravo spomenuti loš odziv birača. Ako promatramo izbore za Hrvatski sabor 2007. zamijetit ćemo da je u istoj izbornoj jedinici glasovalo 90.402 birača, a da je HDZ pobrao tada 73.446 glasova. Na izborima za Hrvatski sabor 2003. glasovalo je 70.527 birača, a HDZ je dobio 40.189 glasova. Ove godine izašlo je svega dvadesetak tisuća birača, zato jer je broj biračkih mjesta umanjeno za četiri puta, a glasovati se moglo samo na tridesetak birališta i to u četiri grada - Sarajevo, Banja Luka, Mostar i Tuzla. Situacija se donekle pokušala popraviti organiziranjem autobusa prema gradovima u kojima je glasovanje bilo moguće, no na koncu ipak

-konzularna predstavništva Hrvatske u svijetu, nije bilo realno ni očekivati puno veći odziv birača od ovog koji je ostvaren", izjavio je i zamjenik predsjednika HDZ-a 1990. Martin Raaguž. Podsjetimo, prilikom izmjena Ustava Republike Hrvatske, usvojeno je da će hrvatski državljani bez prebivališta u Hrvatskoj na izborima ubuduće glasovati isključivo u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava, u zemljama u kojima imaju prebivalište te da će birati fiksno tri zastupnika u Saboru, bez obzira na to koliko ih se odazove na izbore. Time su Hrvati iz BiH izgubili pravo da pojačanim izlaskom, osiguravaju više svojih zastupnika u Saboru te preko njih snažnije progovore o svojim problemima, što je njihovo demokratsko pravo, koje bi zasigurno

2 mandata, a po jedan mandat osvojili su Ruža Tomašić HČSP i HSS. SDSS će imati tri zastupnika, a tu su još petorica zastupnika manjina. Kukuriku koalicija (SDP, HNS, IDS i HSU) osvaja većinu u osam izbornih jedinica, a HDZ s koalicijskim partnerima (HGS i DC) u dvije izborne jedinice u Hrvatskoj te u 11. izbornoj jedinici (dijaspore). Zoran Milanović, predsjednik SDP-a i novi hrvatski premijer u svom govoru u izbornoj noći uputio je optimistične poruke, kako onima koji su glasali za njegovu koaliciju, tako i onima koji nisu uopće izašli na izbore. I svim biračima koji nisu dali potporu Kukuriku koalicije poručio je da će svaki dan voditi računa da budu i njihova dobra vlast. "Naša odgovornost je ogromna. Rezultati su dobri, zadovoljni smo i to osjećamo kao veliku zadaću i nećemo iznevjeriti. Obećajem to", naglasio je. Predsjednica HDZ-a Jadranka Kosor je pak poručila da se HDZ vraća na vlast za četiri godine te da su iza njih "najteži parlamentarni izbori do sada". "Dakako da rezultatima nismo do kraja zadovoljni, no u uvjetima u kojima smo radili ovo je dobar rezultat", kazala je između ostalog Kosor navevši da odmah počinju raditi za pobjedu na narednim izborima. Premda je priznala poraz, pobjednicima nije čestitala.

Kristina Spajić-Perić

DESET "ZAPOVIJEDI" NOVE HRVATSKE POLITIKE PREMA BOSNI I HERCEGOVINI

U Hrvatskoj je promijenjena vlast, pa je logično očekivati manje ili više, trenutno sam Bog zna, promjene u unutrašnjoj i vanjskoj politici, pa i promjene u hrvatskoj politici prema našim susjedima na brdovitom Balkanu i recesijom pogođenom jugoistočnoj Europi i Sredozemlju.

Nova ministrica vanjskih poslova dr. Vesna Pusić već je najavila neke kontroverzne naznake te nove politike. Primjerice, moguću nagodbu sa Srbijom oko uzajamnog povlačenja tužbi za genocid pred Međunarodnim sudom u Hagu. Toj se "pragmatičnoj nagodbi" u Hrvatskoj mnogi, pa i potpisnik ovog podliska, protive, jer će onemogućiti otvorenu raspravu o uzrocima, ciljevima i tragičnim posljedicama velikosrpskog osvajačkog i genocidnog pokreta u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Kakve je promjene u politici i javnim politikama Hrvatske prema Hrvatima u Bosni i Hercegovini, i prema državi ili državama (Republika Srpska i Federacija BiH) u kojima oni žive, moguće očekivati? Sudimo li prema predizbornim izjavama nove ministrice vanjskih poslova, Hrvati u Bosni i Hercegovini mogu očekivati dosta, jer ih ona smatra obespravljenim narodom. Hrvatska je televizija nedavno prenijela ovu njenu ocjenu: "Hrvati su najugroženiji u Bosni i Hercegovini, jednim dijelom i kao rezultat politike Hrvatske prema BiH u '90-im godinama, a onda i kao rezultat mnogih drugih politika i tragedija koje su se ondje dogodile." Kad je u pitanju država Bosna i Hercegovina, suđeci ponovno po riječima naše nove ministrice, moguće je očekivati ono što ona naziva "partnerskom politikom." Evo kako je taj pojam odredila u intervjuu sarajevskom Dnevnom avazu: "BiH može računati na Hrvatsku kao na jednog ozbiljnog partnera bez fige u džepu."

Obećala je i punu potporu susjednoj državi na njenom putu u Europu unijom: "Spremni smo sudjelovati u bilo kojoj vrsti razgovora u kojima će se bez bilo kakvih zadnjih namjera otvoreno razgovarati o najefikasnijem načinu kako BiH na svome putu može napredovati ka Europskoj uniji, a to je i put ka izgradnji same države." Te su izjave ipak vrlo općenite i kreću se tragom uobičajene EU retorike o zapadnom Balkanu iz kojeg se, barem metaforički i institucionalno, Hrvatska odvaja 1. srpnja 2013. Pitanje je, dakle, kako opće političke izjave i načela pretvoriti u jasnije političke stavove? To je pitanje zanimalo, i sada već bivšega predsjednika Hrvatskog sabora, Luku Bebića koji me prije otprilike dva mjeseca zamolio da pokušam staviti na papir "nekih desetak točaka oko kojih bi se, kad je u pitanju naša politika prema BiH, svi mogli složiti i koje se ne bi mijenjale pri promjenama vlasti." Kako sam uvijek imao simpatije prema pozitivnoj ulozi koju je bivši predsjednik Sabora imao u zagovaranju državnosti koja bi sezalo iznad i izvan granica zadržanih stranačkih politika, rado sam na papir stavio neke ideje koje evo, po prvi put, nudim javnosti na ogled posredstvom

Hrvatskog glasnika. Prva je moja ideja da se po uzoru na uspješno iskustvo djelovanja "Nacionalnog odbora za praćenje pregovora s Europskom unijom" na čelu kojeg je bila upravo dr. Vesna Pusić i koji je u javnosti zapamćen kao uspješan projekt, osnuje "Nacionalni odbor za osmišljavanje i predlaganje državne i vanjske politike RH prema Bosni i Hercegovini." Razmišljajući

o mogućim članovima tog novog Nacionalnog odbora, prvi su mi na pamet pali neki važni i utjecajni ljudi koje i ovdje spominjem: Luka Bebić (kao predsjedavajući), monsieur dr. Miljenko Aničić, dr. Ivan Bagarić, dr. Ivo Banac, dr. Dejan Jović, dr. Ljubo Jurčić, dr. Mirjana Kasapović, Ivan Lovrinović, dr. Predrag Matvejević, muftija Šefko efendija Omerbašić, dr. Milorad Pupovac, dr. Nino Raspudić, dr. Šemso Tanković, dr. Franjo Topić, dr. Vesna Pusić i dr. Ante Žužul. I sam bih rado bio član tog odbora. Kad su u pitanju temeljna načela na kojima bi trebalo graditi novu, nadstranačku, hrvatsku državnu politiku prema državi Bosni i Hercegovini i Hrvatima koji u njoj žive, Luku Bebiću "stavio sam na papir" ovih deset načela:

Prvo. Bosna i Hercegovina je za Republiku Hrvatsku susjedna i prijateljska, samostalna i suverena, višenacionalna država, triju ustavnih (konstitutivnih) i jednakopravnih naroda.

Drugo. U hrvatskom je nacionalnom interesu da BiH opstane kao samostalna i suverena država, ali i kao gospodarski održiva i prosperitetna država koju tamošnji Hrvati doživljavaju kao svoju "prvu i pravu domovinu."

Treće. Današnja Bosna i Hercegovina u ustavnom je i real-političkom pogledu **asimetrična konfederacija** koja ne osigurava ravnopravnost Hrvatima koji u njoj

žive. U toj asimetričnoj konfederaciji koja se sastoji od dva entiteta - "Republike Srpske" i "Federacije Bosne i Hercegovine" - postoje **tri etnički, politički, religijski i kulturno podijeljena društva: srpsko, bošnjačko i hrvatsko.**

Četvrto. Republika Hrvatska, kao potpisnica Daytonskog mirovnog sporazuma, skrbi o očuvanju ustavnog položaja Hrvata u BiH te ću, u skladu sa svojim ustavnim obvezama (članak 10. Ustava RH), prihvatiti one ustavne promjene koje promiču ili barem ne ugrožavaju ljudska, nacionalna i kulturna prava Hrvata, a doprinose boljem i učinkovitijem funkcioniranju države BiH.

Peto. Republika Hrvatska, kao skora članica Europske unije (1. srpnja 2014.), vitalno je zainteresirana da Bosna i Hercegovina također, što prije, postane članicom Europske unije te će uložiti napore da doprinese tom cilju.

Šesto. Republika Hrvatska je vitalno zainteresirana za gospodarski razvoj BiH i za sve oblike gospodarskog, prometnog, komunikacijskog i kulturnog povezivanja naših dviju susjednih država.

Sedmo. Kulturna i religijska raznolikost Bosne i Hercegovine treba se štiti na taj način da ne bude ugrožena - na nacionalnoj, kantonalnoj i lokalnoj razini - kultura i kulturni identitet najmalobrojnijeg stanovništva. Napomena: iako su Hrvati na državnoj razini najmalobrojniji, a time i kulturno i politički najugroženiji narod, oni također imaju obvezu zaštite kultura drugih dvaju naroda (i ostalih manjina) na područjima gdje čine većinu.

Osmo. Republika Hrvatska smatra da je budućnost suverene i multikulturalne BiH u modelu državne i demokratske organizacije koji se u teoriji naziva "sudruštvenom (konsocijacijskom) demokracijom"; zainteresirane za temu konsocijacijske demokracije upućujem na čitanje knjige dr. Mirjane Kasapović "Bosna i Hercegovina: podijeljeno društvo i nestabilna država", Politička kultura, Zagreb, 2005. Da bi se spriječio mogući raspad BiH na tri nacionalno homogene države - srpsku, bošnjačku i hrvatsku - nužno je usvojiti ustavne promjene koje bi bile prihvatljive svim ustavnim narodima i to prije ulaska BiH u EU, bez obzira kad se taj ulazak dogodio.

Deveto. Politika RH usmjerena zaštiti i očuvanju hrvatskog nacionalnog, državnog, religijskog i kulturnog identiteta u BiH odvijat će se uz punu primjenu načela nemiješanja RH u unutarnje poslove BiH.

Deseto. Državna i vanjska politika RH prema BiH ima nadstranački karakter i nije podložna značajnijim promjenama pri promjenama vlasti. Zaključiti mi je. Kako se nova vlast zalaže za "partnersku politiku" i "politiku bez fige u džepu" prema Bosni i Hercegovini i kako smatra da su - barem ako je suditi po riječima nove ministrice vanjskih poslova dr. Vesne Pusić - "Hrvati najugroženiji u Bosni i Hercegovini", čini mi logičnim da i nakanu bivšega predsjednika Sabora približim čitateljima Hrvatskog glasnika.

IMA LI KRAJA PETNAESTOMJESEČNOJ AGONIJ

ČOVIĆ I LJUBIĆ: VIJEĆE MINISTARA DO NOVE GODINE!

Bosna i Hercegovina će, barem sudeći prema izjavama predsjednika dva HDZ-a do konca ove godine dobiti Vijeće ministara. „Vjerujem da ćemo do Nove godine imati formirano Vijeće ministara BiH jer smo apsolutno sve dogovorili“, izjavio je predsjednik HDZ-a BiH Dragan Čović na božićnom domjenku u Sarajevu ponovivši da je dogovoreno apsolutno sve i da žali one kojima se ne sviđa to što govori. „Stvarno smo stvorili ambijent da se konačno možemo baviti ozbiljnim problemima, te da pravimo strategiju za ekonomsku opstojnost i socijalnu stabilnost, a da ovih 15 mjeseci konačno ostavimo iza sebe“, kazao je Čović. Dodao je da je napravljen koncept kada je riječ o Vijeću ministara BiH i evropskim zakonima, te da se „postavlja pitanje što još predstavlja problem“. Napomenuo je kako očekuje da će predsjednik Stranke demokratske akcije (SDA) Sulejman Tihić konačno shvatiti da je vrijeme da sazove sastanak posvećen formiranju Vijeća ministara BiH.

do Nove godine“, rekao je Ljubić. Kazao je da je struktura Vijeća ministara već uveliko ranije dogovorena, no da je bilo zapelo na agencijama, o čemu je bilo bilateralnih kontakata. Bilateralni kontakti su pak telefonski razgovori lidera, koji su su od Italije jedino čuli telefonom, a sastajali se nisu. Ljubić je optimističan bio i pred izvještajni sabor HDZ-a 1990. u Mostaru. „Činimo sve da se proces oko formiranja Vijeća ministara BiH završi prije Nove godine“, kazao je on. Visoki predstavnik u BiH Valentin Inzko ponovio je poznata stajališta da se Vijeće ministara mora što brže formirati, te da ima naznaka da bi se to moglo desiti do Nove godine. Inače, za Novu godinu će, ukoliko vlasti ipak ne bude, biti više od 450 dana da Bosna i Hercegovina čeka vlast, unatoč požurivanju stranaca. Posljednji sastanak „šestorke“ upriličen je u Italiji, u mjestu Cadenabbija, gdje su lideri šest najjačih stranaka sudjelovali na okruglom stolu u organizaciji Fondacije Konrad Adenauer u BiH „Je li Ustav BiH

političarima ovdje još produbio, i činio dubljim nego kada političari sjede sami, potvrdio je i predsjednik SDA Sulejman Tihić. Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik je u Cadenabbiji boravio samo jedan dan, te se vratio u Banja Luku. Dodik i Čović pred strancima su ponavljali ranije poznata stajališta, te podržavali jedan drugoga. Nakon što je Dodik napustio odmoriste, lideri stranaka iz Federacije pokušali su postići neki dogovor, no ni nakon sati pregovaranja nisu uspjeli.

TIHIĆ ČEKA

Tihić je potom izjavio da pomaka nema, te da se dvoumi bi li uoče zakazivao sastanak, kojem bi on trebao biti domaćin. „Umjesto jedne smirene atmosfere, dobili smo uznemirenje i radikalizaciju prilika te nove probleme, tako da je to otežalo razgovore oko Vijeća ministara“, rekao je Tihić o pregovaranju u Italiji. Tihić je tada izjavio da sastanak neće zakazivati ukoliko ne ocijeni da ima naude u dogovor.

Potvrdio je i da je najviše zapelo na zastupljenosti na vodećim pozicijama u državnim institucijama. Naime, bošnjačke stranke su mišljenja da etnička zastupljenost treba odgovarati etničkoj zastupljenosti stanovništva, dok dva HDZ-a i stranke iz RS-a inzistiraju da se i u institucijama uvede paritet, odnosno da svaki narod dobije po trećinu pozicija.

„Uz uvažavanje i poštivanje napora koje je iskazala Zaklada „Konrad Adenauer“ i ljudi koji su došli iz Evropskog parlamenta, Evropske komisije i Bundestaga koji su nam željeli pomoći, retorika koju je koristio Dodik uz Čovićevu potporu, gdje se govorilo o disoluciji, ukidanju OHR-a, umjesto o evropskoj klauzuli, presudi „Sejdić - Finčić“, pokvarila je cijelu atmosferu sastanka“, kazao je Tihić u Italiji. Lideri šest stranaka, za koje su žitelji prije 15. mjeseci dali svoj glas u Italiji su pokazali da je budućnost Bosne i Hercegovine pod velikim znakom pitanja, ne samo jer BiH nema vlasti, već zato što njezini čelnici nemaju zajednu viziju budućnosti. Očekuje se novi sastanak u Sarajevu, gdje će se konačno vidjeti ima li dogovora ili nema. Ukoliko i taj sastanak propadne, BiH se crno piše.

BOSIĆ PISAO KOMIŠIĆU

Inače, predsjednik SDS-a Mladen Bosić uputio je pismo predsjedatelju Predsjedništva BiH Željku Komšiću u kojem izražava očekivanje da članovi Predsjedništva BiH u najkraćem roku ispune svoju zakonsku obvezu i predlože novog predsjedatelja Vijeća ministara BiH.

Izražavajući razumijevanje za namjeru Predsjedništva da omogući vrijeme za političke razgovore, Bosić podsjeća da je prošlo pet mjeseci od kada Zastupnički dom Parlamenta BiH nije potvrdio imenovanje Slave Kukića za predsjedatelja Vijeća, nakon čega Predsjedništvo više nije zakazivalo nikakve konzultacije te je svoj posao prepustilo neformalnoj i ne-institucionalnoj skupini lidera političkih stranaka.

Kristina Spajić – Perić

NE ZNAM ČIME JE ČOVIĆ MOTIVIRAN

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik ne zna čime se motivira lider HDZ-a BiH Dragan Čović kada izjavljuje da vjeruje „da će BiH do Nove godine imati formirano Vijeće ministara BiH“. Dodik je u izjavi novinarima u Banja Luci ponovio da trenutno nije uključen ni u kakve konzultacije o formiranju vlasti u BiH, za što je njegov uvjet već odranije poznat. Još jednom je naveo da predstavnicima RS-a pripadaju četiri ministarska mjesta, uključujući i resor diplomacije. „Kada budu spremni da nam to osiguraju, biti ćemo u parlamentu. Ako postoji takva vijest, veoma sam radostan, ali čisto sumnjam da je tako“, kazao je lider SNSD-a. Dodik je također ponovio da RS neće prihvatiti moguće nametanje proračuna institucija BiH od visokog predstavnika. U tom slučaju, kako kaže, nije isključena mogućnost da RS „formira“ svoju upravu za indirektno oporezivanje ili poduzme neke druge mjere.

LAGUMDŽIJA BEZ KOMENTARA

Zlatko Lagumdžija, predsjednik SDP-a Bosne i Hercegovine Čovićevu izjavu nije komentirao, dok je predsjednik HDZ-a 1990. istakao da blagdansko raspoloženje pogoduje pri dogovaranju.

„Građani BiH od nas očekuju formiranje Vijeća ministara BiH, rješavanje pitanja proračuna i želio bih biti umjereni optimist i reći da mi to možemo uraditi

kompatibilan sa EU?“. Osim njih u luksuzno odmaralište pozvani su i poslanici iz njemačkog Bundestaga, Evropskog parlamenta te vodeći predstavnici Evropske komisije... Međutim, domaći političari nisu ovdje iskoristili priliku dokazati da su spremni zemlju povesti u bolju budućnost, već su pak, više nego do sada, pokazali svoju podijeljenost i suprotstavljenost po najbitnijim pitanjima. Da je se jaz među domaćim

ZABAVLJANJE HRVATSKE SIROTTINJE

U nas Hrvata-katolika vrijeme je ovo u godini kada se najviše radujemo, kada i najtvrđa srca omekšaju i kada darujemo od svojih viškova, ili bismo bar trebali darivati. Baš ovih dana moj marljivi župnik poziva na darivanje, na prikupljanje paketa za najugroženije u župi, pa lijepo i zamoli „da ne bude ove godine gnjilih krumpira u paketima,“ odnosno, da se ne daje ono što se ne bi voljelo dobiti.

Piše: Kristina Spajić-Perić

Ako bogat nije onaj 'ko puno ima, već 'ko puno daje, onda je onaj koji je poslao krumpire siromašan, a onaj što ih je primio bogat. To je jednadžba Onoga koji ne gleda u paket, već i kroz paket i kroz naša srca. Vrijeme je ovo preispitivanja unutarnjeg i vanjskog, kako nas samih, tako onda i naše obitelji, susjeda, grada, države. Vrijeme je ovo u kojem trebamo vidjeti gdje griješimo, jesmo li i mi možda u paketu ili bez njega, nekome poslali nešto gnjilo. A griješimo i griješili smo dosta, ponaosob i zajedno u 2011. godini. Tužna je to godina i za državu.

BEZ PRORAČUNA I VLAST

Bosna i Hercegovina u 2012. ulazi na crno, bez proračuna i bez vlasti, sa stotinu repova i dugova, k'o kakva opustošena kuća, čija su djeca gladna. Domaći političari valjda se natječu s Belgijcima, koji su nedavno preživjeli najveću krizu u povijesti svoje zemlje i nakon 540 dana dobili vlast. Dobro će biti ako i mi čekamo isto, jer nam je onda do vlasti ostalo svega stotinjak dana. Građani, opet nekako, kao da i ne haju. Nitko o toj šestorci ne priča puno, najviše oni pričaju sami o sebi i jedni o drugima. Osiromašena država polako klapa i kaska i nije je briga što je nema 'ko jaha. Možda će i ona sama nabasati na pravi put i smjer, kad već nema 'ko njome „upraviti.“ Nije da ovdje naglašavam da domaći političari jašu državu, već mi se nekako termin kaska poklapa s našim prilikama. Već nekako vidim Hrvatsku i ostale zemlje kako putuju brzim vlakom u EU, a našu zemlju, u nekom starom vagonu, kako kaska i klopoće starom prugom, na koju više nitko ozbiljan novim vlakom ne bi nagazio. Nije Bosna i Hercegovina, kao ni svaka druga žrtva, kriva što je politički predstavnici njezina tri naroda majoriziraju. Osim što majoriziraju zemlju u kojoj žive, majoriziraju ti politički predstavnici političke predstavnike druga dva naroda, i majoriziraju sami svoj narod. Premda se ta riječ koristi samo u hrvatskom kontekstu, jasno je da ju se u Bosni i Hercegovini može svakodnevno upotrebljavati, jer su svi nekako od nekoga majorizirani. Ponajviše su pak majorizirani sitni, mali ljudi, koji žive od petog ovog do petog onog, od mirovine ove do mirovine one, od kruha danas, do kifle sutra. Jednako je sirotniji svugdje, isto je teško biti gladan i na Božić i na Bajram. Hrvatsku sirotninu se pak voli zabavljati pričama o

ugroženosti, gore spomenutoj majorizaciji, o trećem entitetu, a rijetko se ikada spominje istina. Nije istina zahvalna ni običnim ljudima. U obitelji ćete za nju dobiti pljusku, zbog nje ćete izgubiti prijatelja, a zamislite tek onda što ćete zbog istine izgubiti ako ste političar. A hrvatska istina je poznata i jasna. Mi Hrvati najgori smo sebi i naši Hrvati najgori su nama. Nisu nas Srbi i Bošnjaci doveli do ovoga što smo danas, niti će nam oni riješiti probleme. Jasna i jedinstvena hrvatska politika, bez sitnih i privatnih interesa bi pomogla, no nje jednostavno nema, ni na kojem planu.

HRVATSKI SOTONA BEZ POSLA

Nedavno mi jedan dragi svećenik ispriča vic o podijeljenosti Hrvata. Nek oproste oni koji su ga čuli, smatram pak da ga je vrijedno ispričati zbog onih koji nisu. Vic dakle kaže: „U paklu svaki narod ima vlastiti kotao u kojem se kuha i privatnog vruga koji pazi da netko ne iskoči iz kotla. I svi vragovi kipte od zauzetosti, lože vatru i vraćaju one najupornije s vrha u dno kotla, a samo onaj što čuva Hrvate sjedi. I pitaju ga „kolege“ kako se on tako odmara, a oni „padoše s nogu.“ On im odgovori „da s Hrvatima nema puno posla, jer čim jedan krene na vrh, deseterica ga vuku za noge.“ Pa hrvatski Sotona tako nema puno posla,

jer Hrvati sve odrade sami. Nasmijah se na ovaj vic, doduše gorko, baš zamišljajući ove naše što pokušavaju isplivati i one naše što ih vuku za noge. To smo mi Hrvati! Danci, Nijemci i Šveđani..., zasigurno guraju jedan drugog prema vrhu, pa koji pobjegne iz pakla i spasi se, ali Hrvati kuhaju sami sebi i tako godinama. Jedni druge potapaju u ključalu vodu, da nikada ne izrone. To smo mi Hrvati. Procjenjuje se da nas je u Bosni i Hercegovini oko 510 tisuća, a upravo se na toliko dijelova i dijelimo. Dijelimo se na bogate i siromašne, na Bosance i Hercegovce, na hadezeovce i hadezeovce iz „devedesetih“, na haespeovce i „Radom za boljitak“, na franjevce i petrovce..., a kad se tako dijelimo onda nas je pet puta manje. Ubiše nas te naše podjele, ali ne baš toliko podjele o kojima naši političari vole pričati, već podjele o kojima ne vole pričati. Ne podjele na kojima ubiru bodove za izbore, već podjele o kojima se malo piše, a puno štiti. Osim što se dijelimo na stranke, svaka nazovi hrvatska stranka se, opet unutar sebe, dijeli na one bliske predsjedniku, na one koji bi voljeli biti na njegovu mjestu, na one koji bi ga voljeli strpati u zatvor. I nije

tu podijeljenost radi naroda, već radi fotelja i moći, radi novca. Toliko smo podijeljeni da sami sebi prijetimo da ćemo dijeljenjem nestati.

NELEGALNA VLADA LEGALNO ODUZIMA

Mnogo se u zadnjoj godinu pričalo i Vladu Federacije nazivalo nelegalnom. Pa u nekim novinama legalna, a u drugim nije, sve ovisno o političkoj obojenosti neke redakcije. Pa dodijalo jednom „branitelj“ koji je čitao jedne novine i reče: „Stalno oni pišu nelegalna Vlada, a nelegalna Vlada meni oduze legalno mirovinu.“ I tu on svima sve objasni i reče, da ta neka nelegalna Vlada ima legalne vlasti.

IZLOŽBA SLIKA SA XI. i XII. LIKOVNE KOLONIJE "BREŠKE"

SLIKE ZA POVIJEST

Izložba slika nastalih na XI. i XII. likovnoj koloniji "Breške" sredinom mjeseca studenog otvorena je u tuzlanskoj galeriji, "Kristijan Kreković". Tako su svi oni koji cijene sve ono što radi Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" Glavna podružnica Tuzla, sada na jednom mjestu imali priliku pogledati radove nastale na prethodne dvije kolonije. "Hrvatsko kulturno društvo Napredak Tuzla je evo nakon niza poteškoća uspjele organizirati izložbu djela nastalih na jedanaestoj i dvanaestoj po redu Međunarodnoj li-

na samome otvaranju također je potvrdila da su Tuzlaci, sada već tradicionalno prepoznali ovu izložbu kao nešto što trebaju vidjeti. Uz značajan broj osoba iz kulturnog i javnog života našega grada, nazočnima se u ime Vlade Tuzlanskog kantona kratko obratio i otvorio izložbu Željko Knežiček, ministar industrije, energetike i rudarstva u Vladi TK. Ministar se zahvalio prije svega autorima, ali naravno i organizatorima ove izložbe te poručio da će Vlada TK i dalje podržavati ovakve projekte.

kovnoj koloniji "Breške". Pred kraj prošle godine imali smo velikih finansijskih problema i nismo mogli organizirati ovu izložbu na način kako je primjereno i kako mi to želimo", kazao je Nikola Čiča, predsjednik HKD Napredak Tuzla. Ljubitelji likovne umjetnosti imali su prigodu pogledati više od trideset djela različitih autora. Upravo ta raznolikost koja proizilazi iz broja izlagača, ali i različitih tehnika koje su korištene pri nastanku ovih djela, svrstavaju ovu izložbu u one koje su vrijedne svake pažnje. Svatko je mogao naći nešto za sebe i u nekome od autora pronaći dio svoga sopstvenog bića i priskrbiti sebi barem na trenutak onaj osjećaj kada neko djelo koje promatrate istinski poželite da gledate i u toplini svojega doma. U radu ovih dviju kolonija sudjelovali su Ana Ščekić iz Crne Gore, Petra Jovanovska iz Češke, Jelena Đurković, Silva Radić – Markotić i Josip Mijić iz Hrvatske. Iz Mađarske su svoje sudjelovanje uzeli Adrienn Farkas, Kalman Bukosdi, Janos Erdos, Istvan Toth. Jasmina Selig i Natalija Mijatov došle su iz Srbije, dok je najveći broj autora bio iz naše zemlje: Mladen Ivešić, Marijana Pažin Ivešić, Ema Jurišić, Matea Galić, Ante Brkić, Trpimir Grgić, Nejra Brčić, Damir Avdić, Senka Hukić Glamčak, Vinko Lamešić, Fuad Kasumović, Čazim Sarajlić, Ilhana Čatić, Aleksandar Marković i Boris Pejić. Značajan broj autora iz naše zemlje, a i iz inozemstva, ostaju kao dokaz kako značaja, tako i samoga kvaliteta Međunarodne likovne kolonije "Breške". Prepuna dvorana galerije Kristijan Kreković

"Ova likovna smotra uspjela je tijekom proteklih godina okupiti značajan broj likovnih umjetnika iz različitih kulturnih sredina. Ono što predstavlja bitnu značajku ovakvih kulturnih manifestacija, leži i u činjenici da djela nastala na ovakvim kulturnim druženjima predstavljaju posebnu kulturnu i umjetničku vrijednost. „Vlastita sredina obogaćena je djelima stvarne umjetničke vrijednosti i sadržaja", napisao je između ostalog umjetnik Čazim Sarajlić u katalogu priređenom za ovu izložbu. Sarajlić je svoj tekst završio rečenicom koja ukratko oslikava samu Koloniju. "Stvarajući u bajkovitom ambijentu Brežaka, likovni

su umjetnici na najorginalniji način udružili ljepotu stvaranja, ostavljajući plemenit trag svoje plemenite misije i profesionalnog djelovanja".

Svi ti sakralni, duhovni, ali i prekrasni krajolici zasigurno su bili poticaj umjetnicima za nastanak njihovih djela. Akrilik, ulje na platnu, kombinirana tehnika samo su neke od tehnika koje su nadahnuti stvaraoci koristili. Što vrijedi umjetničko djelo ako ga ne vidi njegova publika? Zato već petu godinu od otvaranja, galerija „Kristijan Kreković" svjedoči o opravdanosti jedne ovakve višenamjenske galerije. Tako je i ovu izložbu HKD "Napredak" realiziralo uz veliku potporu Franjevačkog samostana Svetih apostola Petra i Pavla u Tuzli. Neumanjujući značaj svih drugih koji sudjeluju u organiziranju ove izložbe, ali i nekih drugih manifestacija, ne možemo ne kazati da velika zasluga pripada tuzlanskom gvardijanu fra Zdravku Anđiću. "Ova izložba radova nastalih na Likovnoj koloniji "Breške" je nešto što se već redovito dešava u galeriji. Galerija je opravdala svoje postojanje i zamisao da se stvori jedan novi prostor u gradu koji će ponuditi mogućnost za organiziranje izložbi, ali i za druge kulturne manifestacije", kazao je fra Zdravko Anđić, gvardijan Franjevačkog samostana. Stara i poznata kraljica da slika govori više od tisuću riječi, uistinu potvrđuje da je teško opisati sliku koju gledamo. Pitali smo neke od posjetitelja na ovoj izložbi kako su im se dopala djela i da li postoje neka koja bi oni izdvojili? "Ova izložba je nešto što zaista vrijedi pogledati. Ne razumijem se baš previše u likovnu umjetnost, ali mi se ovdje od izloženih radova posebno dopalo djelo Istvana Totha, mislim da je riječ o mađarskom umjetniku", rekao je Dalibor Vidović. "Trudim se da redovito posjećujem sve ono što se dešava u Galeriji Kristijan Kreković. Tako je i ova izložba nešto što me veseli. Zaista ima dosta radova koji su mi se dopali i privukli moju pozornost", kazala je Marina Galušić. "Mislim da je večerašnja izložba među boljim izlozbama na kojima sam bio ovdje u galeriji, "Kristijan Kreković". Bolja je iz razloga što ima više različitih umjetnika i to se odmah vidi i na djelima. Osobno bih izdvojio djelo gospodina Čazima Saraj-

lića", kazao je Bojan Plauc. Promatrajući sve one koji su te večeri nazočili otvaranju izložbe, u kratkome vremenu moglo se vidjeti njihovo oduševljenje, jer su izgleda mnogi Tuzlaci s nestrpljenjem čekali da vide što su to sve umjetnici stvarali na dvije prethodne kolonije. Moramo se malo vratiti unatrag i podsjetiti se kako su se sudionici Kolonije okupili proteklog ljeta. "Sudionici Kolonije su tjedan dana radno proveli na Breškama, gradu Tuzli i na jezeru Bistarac. U veseloj i opuštenoj atmosferi uživalo se u ljepotama brežakog kraja, ali se i jako vrijedno radilo. Dnevne vrućine ublažavao je hlad toliko spominjanih brežakih lipa. Nakon upoznavanja ljepota i dragocjenosti našega kraja i ljudi, ali i konstruktivnog rada, sve je završavalo tamo gdje je i počelo, u Župnoj crkvi na Breškama. Umjetnici su se opruštili s Breškama i svim onim ljudima s kojima su se susreli tjedan dana, a u isto vrijeme sebe su ostavljali svima nama u svojim platnima i našim sjećanjima", napisao je između ostalog profesor povijesti Ivica Kovačević u katalogu za ovu izložbu. Nakon malog vraćanja unatrag i nekoliko rečenica koje podsjećaju na razdoblje kada se Kolonija održava i kada sva ova djela zapravo i nastaju, moramo se vratiti na ono što je sada i ovdje. Ono što nas posebno treba radovati je činjenica da Hrvatsko kulturno društvo Napredak Tuzla i u narednom razdoblju priprema niz zanimljivih sadržaja. Tuzlanski samostan i HKD "Napredak" se tako mogu pohvaliti da je u proteklih pet godina u galeriji gotovo jednom mjesečno bila organizirana ili likovna izložba ili neki drugi događaj. "Ova godina je još tako simbolična i po tome što ove godine slavimo i 110. godina od rođenja umjetnika Kristijana Krekovića po kome naša galerija i nosi ime", kazao je fra Zdravko Anđić, gvardijan Franjevačkog samostana i dodao da se nada da će početkom naredne godine ako to uvjeti dozvole doći do realizacije izložbe djela Kristijana Krekovića koja su bila izložena na dvije izložbe u Zagrebu. Ne možemo ne spomenuti da je Galerija u tuzlanskom samostanu jedina koja na ovome prostoru nosi naziv ovog poznatog svjetskog umjetnika. Na žalost, ostaje dojam da smo često skloni tomu da sve što je naše i vodi podrijetlo s ovih prostora, svi mi jako malo o tome znamo i to jako malo cijenimo. Zato je i sam naziv galerije u Tuzli po ovom velikome umjetniku koji je rođen u Tuzli, time još zna-

čajnija i cjenjenija. Evo kako se na izložbi koja je bila otvorena u Etnografskom muzeju u Zagrebu govorilo o ovom čovjeku koji je živio jedno vrijeme u Tuzli. "U Etnografskom muzeju u Zagrebu 6. listopada je otvorena izložba slikara Kristijana Krekovića, kojom Hrvatska matiča iseljenika obilježava 110. obljetnicu slikarova rođenja i 60. obljetnicu svoga osnutka i neprekidnog djelovanja.

Na izložbi je predstavljeno 18 ulja na platnu iz Krekovićeve peruanskog ciklusa, koja su dio još neizlagane donacije, od ukupno 80 ulja na platnu, koje je hrvatskom narodu i Vladi RH 1994 godine darovala Krekovićeva udovica Sina.

Među mnogobrojnom publikom bilježimo nazočnost predstavnika Franjevačkog samostana iz

Tuzle, čiji izložbeni prostor u samostanu nosi Krekovićevo ime", zapisano je između ostalog u jednom od tekstova o ovoj izložbi. Upitali smo i mr. sc. Nikolu Čiču, predsjednika HKD "Napredak" Glavna podružnica Tuzla da nam ukratko odgovori je li prema njegovom mišljenju Galerija Kristijan Kreković u proteklih pet godina svoga rada uspjela ostvariti i ispuniti svoju zacrtanu misiju? "Pa naravno da jeste, jer Galerija redovito organizira određene događaje, koji su obogatili kulturni život grada Tuzle. Mislim da smo uradili puno više nego neke druge kulturne institucije zajedno, koje su zadužene i plaćene da rade u toj oblasti", podsjetio je predsjednik Čiča.

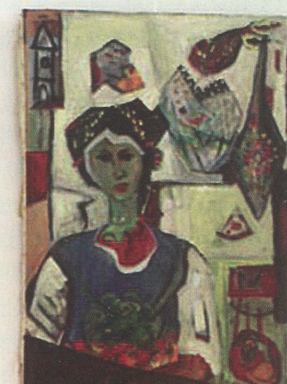
Izložba slika s protekle dvije kolonije, ali i sve ono što radi HKD "Napredak" ne bi imalo smisla da sve ove godine od obnove svojega rada nije bilo određenog broja ljudi, koji su sve ono što se dešava oko "Napretka" prepoznali kao nešto što je dio i njih samih. Činjenica da je i ova, ali i mnoge druge izložbe koje su ranije organizirane bile značajno posjećene, govore u prilog tome da postoje oni koji cijene sav taj trud i zalaganje. Pomalo smo svi u krizi duhovnoga i gdje nam materijano sve određuje, pa je lijepo vidjeti da postoji ljudi koje odlazak na neku izložbu, književnu večer ili studensku tribinu uistinu veseli i ispunjava.

Sada već tradicionalno, pokrovitelj Međunarodne likovne kolonije "Breške" su Vlada Tuzlanskog kantona, Općina Tuzla, Franjevački samostan Svetih

Petra i Pavla u Tuzli te Župni ured Breške. I ovih je godina Kolonija održana u okviru kulturne manifestacije "Ljeto u Tuzli", dok je od Središnjice Napretka iz Sarajeva prepoznata kao manifestacija od iznimnog značaja za HKD Napredak općenito. Na žalost, i na samom otvaranju ove izložbe istaknuto je da je finansijska situacija sve teža i teža. Općenito, u finansijskom smislu možemo kazati da je kultura spala na jako "niske grane". Istaknuto je ipak da postoje obećanja kako od Vlade, tako i općinskog načelnika Jasmina Imamovića da određena sredstva za rad HKD "Napredak" neće biti upitna. I pojedini ministri su obećali da će Napredak biti financiran i da će uspjeti realizirati svoje najznačajnije projekte. Prije svega istinski vjerujemo da će Međunarodna likovna kolonija "Breške" biti nešto što će uvijek trajati. Da bi ostale zabilježene informacije za naše buduće naraštaje, nadamo se da će Hrvatski Glasnik biti glasilo koje će u narednom razdoblju redovito izlaziti i zabilježiti još veliki broj izložbi i manifestacija.

I na kraju, kao što umjetnike koji stvaraju u Breškama inspirira ljepota i priroda ovoga krajolika, neka tako djela s Međunarodne likovne kolonije "Breške" inspiriraju i ispune i vašu dušu. Jer kako reče Phil Bosmans u jednoj od svojih knjiga: "Tko potiskuje duh, guši korijen čovjekova života".

Irena Mađžarević

KRISTIAN KREKOVIĆ: PJESNIK SLIKARSTVA (POETA DE LA PINTURA)

Vodeći se Hipokratovom krilaticom kako je život kratak, a umjetnost vječna (*Ars longa, vita brevis*), HKD "Napredak" Glavna podružnica Tuzla i Franjevački samostan sv. Petra i Pavla u Tuzli su uz pomoć i potporu Vlade Republike Hrvatske i Vlade Tuzlanske županije preuredili i prilagodili prostor postojećeg oratorija u Franjevačkome samostanu i prenamijenili ga u moderan izložbeno-galerijski prostor.

Novouređeni galerijski prostor je 10. listopada 2006. godine svečano otvorio svoja vrata znatjeljnime građanstvu i zaljubljenicima u umjetnost i u proteklih pet godina svoga postojanja, dao je značajan doprinos kulturnome životu ne samo grada Tuzle, nego i čitave regije. Cilj uređenja i otvaranja Galerije bio je s jedne strane pružiti mogućnost afirmacije brojnim mladim školovanim umjetnicima, a s druge strane podsjetiti na velikana po kojem Galerija nosi ime, a kojega su se iz različitih razloga država i društvo odavno odrekli i zaboravili na njega. Galerija je ponijela ime Kristiana Krekovića, jednog od najvećih slikara koje su grad Tuzla, Bosna i Hercegovina i hrvatski narod općenito dali u svojoj povijesti, a čije se 110. obljetnice rođenja prisjećamo upravo u ovoj 2011. godini

Kristian Kreković je rođen 28. veljače 1901. godine u selu Koprivna kod Modriče od roditelja Roka Krekovića, šumarskog inspektora iz Like, odakle Krekovići inače potječu i majke Marije, rođene Milanović, iz Tomislavgrada. Osnovnu školu pohađa u Maglaju te u Tuzli gdje provodi djetinjstvo i ranu mladost. U periodu od 1915. do 1917. kao srednjoškolar bio je stipendist tuzlanske podružnice HKD „Napredak“.

Kao stipendist Zemaljske vlade u Sarajevu, školovanje nastavlja u Beču na studiju ekonomije. Ipak, ljubav

prema slikarstvu je bila jača te Kreković napušta studij ekonomije i 1921. upisuje Akademiju likovnih umjetnosti u Beču. Sve do kraja studija uzdržavao ga je jedan židovski bračni par bez djece, a Kreković im je svaki mjesec nacrtao po jednu sliku. Taj bračni par, čije ime nije poznato, kasnije je stradao u Hitlerovim progonima. Krekovićevo djelo nastala u ovome periodu danas nam nisu poznata.

Još prije svršetka studija 1925. godine upriličena mu je prva samostalna izložba. Tijekom te izložbe u Beču njegov rad su s najvećim pohvalama ocijenili poznati likovni kritičari A. F. Seligmann i dr. Ankwitz-Kleehoven.

Likovno školovanje i usavršavanje nastavlja 1925. godine na Ecole des Beaux Arts u Parizu gdje u međuvremenu započinje i upisuje studij arhitekture. Godina 1928. će po mnogo čemu biti značajna za mladoga umjetnika. Naime, te godine izlaže na Izložbi međunarodne umjetnosti u Bordeauxu i osvaja zlatnu medalju za sliku *Parižanka s psom*. Nakon toga postaje članom francuskog Društva likovnih umjetnika, a zahvaljujući potpori uprave grada Pariza izrađuje razglednice s različitim motivima, a među njima su se našli i motivi iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske (*Stara bosanska kuća*, *Pastirica iz Bosne*, *Ulica u Dubrovniku*). Iste godine se po prvi put susreće sa starom peruanskom kulturom *Paracas* civilizacije u Muzeju čovjeka u Parizu gdje su ga se osobito dojmile tkanine za ukop pokojnika. U Parizu živi do 1930. godine, a iste godine prvi put izlaže u Salon des Artistes Français.

Još uvijek pod dojmom drevnih peruanskih civilizacija te 1930. godine po prvi put putuje u Peru. Tih se godina stvara neraskidiva veza između Krekovića i Perua zbog koje će Kreković dobar dio svog života provesti u Peru.

Sukladno tadašnjem načinu i stilu života, Krekovića zaokupljaju veliki megalomanski projekti *Svjetske fede-*

racije koju su trebali činiti *Pangeion* – svetište za toleranciju i razumijevanje među narodima (sjedište u Švicarskoj), *Pantempion* – svetište posvećeno toleranciji svih religija (sjedište u Indiji) te *Akademija* – svjetski centar za obrazovanje (sjedište u SAD), a na nacionalnoj razini projekt *Hrvatska nacionalna povijest* koji bi uključivao izgradnju *Palače nacionalnih vladara* (trg bana Josipa Jelačića), *Hrvatski panteon* (Zagreb) i *Arheološki muzej hrvatskih spomenika* (spilje Velebita).

Istovremeno predlaže i neka urbanistička rješenja kao što su projekt Zagrebačke uspinjače ili rješenje za prostor iza Zagrebačkog glavnog kolodvora, ali niti jedan od predloženih projekata nije naišao na odobravanje javnosti što zbog svoje monumentalnosti, što zbog snažnog zadiranja u urbanističke planove grada Zagreba i u prirodne parkove i ljepote.

Životni je put tih godina Krekovića spojio i sa Mahatma Gandhim s kojim je Kreković bio osobni prijatelj i kojeg je portretirao 1931. godine u crvenoj kledi. Gandhi je pokazao veliko razumijevanje za Krekovićeve projekte, a osobito projekt *Akademije*. Kada je Mahatma Gandhi putovao iz Indije u London u borbi za oslobođenje Indije od Britanskoga imperija, zaustavio bi se u Parizu da posjeti svojeg prijatelja Krekovića.

Godine 1933. Kreković se vraća u Tuzlu i iz tih godina iza njega ostaju brojna platna na kojima je portretirao svoje roditelje, susjede i sugrađane. Također izrađuje i crteže bosanskih seljaka. Iz Tuzle odlazi u Beograd gdje je imao je svoj atelje na Topčideru i gdje radi kao službeni slikar kraljevske obitelji Karađorđević, ali istovremeno portretira i obično građanstvo. Kao dvorski slikar u periodu od 1933. do 1938. godine izradio je veliki mural u zgradi Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije.

U Beogradu se 1934. vjenčao sa Francuskinjom židovskoga porijekla Sinom Pevsner. Zarad ljubavi i braka Sina je napustila pijanističku karijeru, a temeljito je svladala i govorila hrvatski jezik tako da slušajući ju nitko nije mogao niti naslutiti da je Sina ustvari Francuskinja.

Tih godina mnogo putuje i živi na relaciji Pariz – Beč – Beograd. U nekoliko navrata putuje i u London gdje ga oduševljavaju portreti Philipa de Laszla, dok sam radi na izradi serije slika velikih dimenzija s temama iz hrvatske nacionalne povijesti. U Londonu je 1938. godine portretirao i britansku kraljicu Majku na njen osobni poziv.

Tijekom posjeta muzeju Mauritshuis u Haagu u Nizozemskoj, zamolio je osoblje muzeja da jedno Rembrandtovo djelo koje je htio prostudirati bude stavljeno u svjetliju dvoranu. Kad su se uvjerali u Krekovićevo slikarsko umijeće, otpremili su Rembrandtovo djelo s dva policajca i praćeni motociklima uz sirene, do drugog državnog muzeja, gdje se nalazio atelje s mnogo boljim osvjetljenjem. Tu je Rembrandtovo djelo stajalo na raspolaganju Krekoviću tijekom čak nekoliko tjedana.

Pred neposrednom ratnom opasnosti Kreković 1939. godine iz svog pariškog ateljea, prvo u Zagreb, a zatim u Beograd prebacuje svih svojih 1200 radova uključujući opsežan opus od 143 monumentalna platna velikog formata, posvećena hrvatskoj povijesti, među kojima su 63 portreta hrvatskih i bosanskih knezova i kraljeva (od Porge – 620. do Stjepana Tomaševića – 1463.). Nažalost, radovi su mu stradali prilikom bombardiranja Beograda 1941. Kao jedini trag njegovu dotadašnjem stvaralaštvu ostaju sačuvane fotografije nekih njegovih djela.

Drugi svjetski rat je sa svojom suprugom Sinom proveo u Zagrebu, gdje je kao profesor radio na Akademiji likovnih umjetnosti. U tom periodu izrađuje portrete brojnih političkih dužnosnika uključujući Antu Pavelića i Milu Budaka, a intenzivno se bavi i crtežom i slikom portrete Rembrandta, Michelangela, Beethovena i drugih. Njegovi su radovi ukrašavali i zidove Hrvatskoga sabora.

Zanimljivo je da je Kreković tijekom Drugog svjetskog rata radio hrvatsko glagoljsko pismo u svojem dnevnom dopisivanju s prijateljem Markom Došenom, predsjednikom Hrvatskog Sabora. Takav običaj se njegovao u njegovoj obitelji još od djetinjstva.

Rat mu je donio i obiteljsku tragediju jer su mu tijekom rata stradala tri brata. Kraj rata dočekuje u malenom ribarskom mjestu Volosko samo kilometar udaljenom od Opatije gdje je boravio kod prijatelja, pisca Viktora Cara Emina.

Uspostavom nove, komunističke Jugoslavije od tadašnje je vlasti bio osuđen za kolaboraciju s neprijateljem te mu je presudom iz 1946. (suđen je zajedno s poznatim hrvatskim dirigentom i skladateljem Lovrom pl. Matačićem i znamenitim hrvatskim pjesnikom Tinom Ujevićem) oduzeta sva pokretna i nepokretna imovina. Prema svjedočenju samoga Krekovića, Ujević je na tu presudu, držeći visoko u ruci svoju malu crnu torbu, uzviknuo: „*Slavni sude, ova torba je sva moja pokretna i nepokretna imovina!*“

Kreković 1946. godine bježi iz Zagreba i odlazi u Veneciju gdje nastavlja slikati portrete (*Graf Thurn und Taxis* – poznati portret iz tog perioda). Uz pomoć industrijalca Augusta Schmitza, koji je naprosto bio oduševljen njegovim radovima, vraća se u Pariz u svoj atelje kojeg je zatekao nedimnutim nakon ratnih događanja.

Povratak u Pariz označio je i povratak na stare i dobro poznate putove uspjeha. Već 1948. godine, zahvaljujući prijatelju Ake Lindahlu, dobiva poziv da portretira švedskoga kralja Gustava V. u Stockholmu.

Unatoč II. svjetskome ratu i svim zbivanjima koja su pratila taj rat, Kristian Kreković nikada nije zaboravio na Peru. Od 1951. godine radio je kao slikar u Peru i tada nastaju brojni radovi nadahnuti likovima iz peruanske povijesti prije španjolske kolonizacije, a glavni su mu motivi monumentalni portreti iz peruanske prošlosti, ali i motivi na kojima dominira stilizirana Paracas tkanina. Radove nastale u tom periodu, točnije pedeset velikih platana nadahnutih spomenutim etnografsko-folklorističkim motivima, izložio je peruanskoj i svjetskoj javnosti 22. travnja 1954. godine na izložbi pod nazivom „Peruansko djelo Kristiana Krekovića“. Slike su bile izložene u Gradskoj vijećnici u Limi, a izložbu je otvorio sam predsjednik Perua Manuel A. Odria, koji je tom prigodom Krekovića odlikovao *Odlučjem za izvanredne zasluge*. Jednako tako, Krekoviću je toga dana dodijeljeno i počasno državljanstvo. Izložba je imala nacionalni karakter, a tijekom pet tjedana vidjelo ju je oko dvadeset tisuća ljudi.

Ipak, i u tim trenucima zanosa i slave Kristian Kreković nije zaboravio svoje korijene te je upravo u tom periodu izradio svoj grb koji se pojavljuje na nekim od njegovih radova, a koji se sastojao iz tri cjeline koje su simbolizirale Bosnu, Hrvatsku i Peru.

Pod pokroviteljstvom peruanske vlade, koja je u tome prepoznala svoj interes, Krekovićevo je izložba pod nazivom *Prošlost i sadašnjost čudnog Perua* u periodu od 1955. pa do 1961. prikazana u nekoliko velikih eu-

ropskih i američkih metopola uključujući Washington, New York, Boston, Philadelphia, Syracuse, Madrid, Barcelona, Pariz, Beč i Palma de Mallorcu.

Izložbu u New Yorku i Washingtonu u samo dva mjeseca posjetilo je 126 tisuća posjetitelja. Kod prve izložbe u New Yorku izbio je i mali diplomatski skandal. Naime, ispod njegova imena pisalo je *Yugoslav painter* (jugoslavenski slikar). Kreković to nije dozvolio i zapri-

jetio je da izložbe neće biti ako to ne bude izmijenjeno u *Croatian-Peruvian painter* (hrvatsko-peruanski slikar), što mu je i uspjelo, unatoč protestima veleposlanstva tadašnje Jugoslavije.

U Beču je otvaranju izložbe nazočio i austrijski predsjednik dr. Adlof Schörf. Kreković je jedini stranac koji je za svoju izložbu imao na raspolaganju cijeli kat palače Hofburg u Beču. Jedan vrlo stari povjesničar umjetnosti, Ankowitz-Kleehoven, koji mu je još kao studentu predvidio veliku slikarsku karijeru, donio mu je kopiju svog starog članka u kojem je najavio da ime ovog slikara valja zapamtiti. Zanimljivo je da je tijekom izložbe u Beču, grupa mladih Hrvata je Krekovića upitala: „*Što najviše možemo učiniti za Hrvatsku?*“ Kreković im je na to odgovorio: „*Budite najbolji u svojoj struci.*“

Godine 1960. Kreković se ponovno vraća u Europu, a od 1965. smjestio se u Palma de Mallorci. Znameniti grad Cuzco, stara prijestolnica Inka na jugu Perua i arheološka prijestolnica cijele Južne Amerike, mu je 1966. godine dodijelio titulu počasnog građanina i *Zlatnu medalju grada*.

Kreković se osobno poznao i s papom Ivanom XXIII. još iz vremena dok je ovaj bio venecijanski biskup. Za papu Ivana XXIII. je naslikao sliku *Ekumenske djevice* koja prikazuje Majku Božju okruženu malenim anđelima svih rasa. Slika je urađena u obliku bizantske ikone. Ipak budući je Ivan XXIII. umro prije završetka rada, Kreković je dvije inačice slike katoličku i bizantsku darovao papi Pavlu VI. koji je njega i njegovu suprugu 1972. godine primio u privatnu audijenciju.

Na tragu tih slika, Kreković je 1973. godine za Anglikansku crkvu u Palma de Mallorci oslikao triptih koji prikazuje Kraljicu mira s oreolom od likova devetero djece, pripadnika svih rasa svijeta:

Zadnje desetljeće svoga života Kreković je posvetio stvaranju fondacije koja će nositi njegovo ime (*Fundación Museo Kreković*), a 1977. godine dao je izgraditi *Museo Palma de Mallorca* s njegovim umjetničkim djelima, danas poznat kao *Museu Kreković* u čemu je imao veliku potporu utjecajnog madridskog

odvjetnika porijeklom iz Palma de Mallorcu don Jaime Eusanata.

Nakon što španjolski kralj Juan Carlos 1978. godine preuzima španjolsku monarhiju, Krekoviću je pripala čast da portretira njega i njegovu ženu kraljicu Sofiju koja će 1981. godine, uz nazočnost predstavnika španjolske vlade, službeno otvoriti *Krekovićeve muzej*. U knjigu utisaka između ostalog je upisala i: „...magnifico

museo y magnifico pintor (veličanstven muzej i veličanstven slikar).“ U galerijskome prostoru *Krekovićeve muzeja* izloženo je ukupno 150 monumentalnih djela, podijeljenih u tematske cjeline po 50 u svakoj od tri dvorane posvećene jedna Imperiji Inka i civilizaciji prije Inka, druga Španjolskoj, Kataloniji i Balearima i treća posvećena projektima mira u svijetu na kojima je Kreković radio. Muzej raspolaze i dvoranom *Espai Oberto* (*Otvoren prostor*) namijenjenom povremenim izložbama manjeg opsega i drugim djelatnostima.

Na svoja djela Kristian Kreković se nerijetko potpisivao kao *pintor croata* ili *pintor croata peruano* što dodatno potvrđuje činjenicu da se unatoč brojnim godinama provedenim u inozemstvu, nikada nije odrekao svojih korijena i ostaje im vjeran sve do smrti. Naslikavši djelo Egzodus dvadesetog stoljeća, Kreković je njime opisao i svoju vlastitu sudbinu raseljene osobe nakon 1946., radi čega više nikada nije posjetio BiH ili Hrvatsku. Kreković je ostavio velik trag u svijetu likovne umjetnosti. Neki likovni kritičari, kao npr. Camille Maclair, smatraju ga jednim od najvećih portretista XX. stoljeća, a neki peruanski kritičari prozvali su ga Miche-langelom iz Perua.

Kristian Kreković je umro 27. studenoga 1985. godine u Palma de Mallorci. Prije smrti sanjao je o slobodnoj Hrvatskoj i namjeravao ponovno započeti rad na hrvatskome ciklusu, ali svoj san, uspostavu samostalne hrvatske države, nije uspio dosanjati. Slijedeći posljednju želju pokojnoga supruga, Sina Kreković je dio slikareva opusa darovala hrvatskome narodu. Godine 1991. poklonila je Hrvatskoj ukupno 52 crteža, koji se danas nalaze u Modernoj galeriji, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici i Kabinetu grafike HAZU i iste su godine bili predloženi hrvatskoj javnosti te 1994. godine kada je darovala 80 ulja na platnu koja su prvi put izložena tek nedavno 4. i 6. listopada 2011. godine. U Hrvatskoj se u depoima raznih galerija nalaze ukupno 153 njegova djela, a jedan manji dio njegovih djela može se naći i po privatnim kolekcijama u Bosni i Hercegovini.

Ivica Kovačević

PETA OBLJETNICA GALERIJE „KRISTIAN KREKOVIĆ“

U MISIJI LIKOVNE UMJETNOSTI i njezinih velikana

Peta obljetnica Galerije „Kristian Kreković“ bila je povod da sredinom mjeseca prosinca Franjevački samostan i Hrvatsko kulturno društvo Napredak Tuzla upriliče večer posvećenu ovome značajnome jubileju. Svim nazočnim te večeri obratili su se Ljerka Galic ispred Hrvatske matice iseljenika, Enver Mandžić, akademik, Ilija Skočibušić, akademski kipar. Kao dobri domaćini obratili su se i Nikola Čiča, predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak, Ivica Kovačević, profesor povijesti i fra Zdravko Anđić, gvardijan Franjevačkog samostana. Ljerka Galic ispred Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba istaknula je da je ona autorica i pokretač zajedničkog projekta između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a zajednička poveznica je slikar Kristijan Kreković. Poticaj ovome projektu kojim se obilježava 110. godišnjica slikareva rođenja, bile su dvije donacije Krekovićevih crteža i

zlsanski gvardijan fra Zdravko Anđić. „Kada smo došli na ideju da ovaj samostanski prostor pretvorimo u galeriju, mi smo išli za tim da što više dobrog i lijepoga možemo uraditi kako sami sebi tako i našem gradu. Ova galerija je otvorena za sve ljude, ne samo za katolike“, kazao je fra Zdravko Anđić i dodao da Galerija treba imati jednu razinu i biti dostojna čovjeka čije ime nosi. Druženje upriličeno povodom pete obljetnice Galerije bilo je prigoda da svi posjetitelji saznaju nešto više o samoj Galeriji, ali i o čovjeku čije ona ime nosi. Veliki broj onih koji su odvojili svoje vrijeme i posjetili Galeriju „Kristian Kreković“ dokaz su da je osnutak ove Galerije imao puno opravdanje. „Značaj galerije likovne umjetnosti, u općem slučaju, u obrazovanju svih generacija posjetitelja galerijskih prostora je višestruk. Galerija „Kristian Kreković“ u sklopu Franjevačkog samostana svetih Petra

poprilično teška vremena, za sve institucije kulture, ipak može naći načina da se organiziraju razne izložbe i druge zanimljive kulturne događaje. Često se na održanim izložbama posjetiteljima uvijek nastojalo spomenuti ime i sve ono što je radio Kristijan Kreković. I to je potvrda da su svi oni koji su od samoga početka okupljeni oko ideje stvaranja Galerije imali dovoljno mudrosti da shvate kako treba cijeniti sve one koji potječu s ovih naših prostora. Galerija „Kristian Kreković“ dobila je ime po velikom umjetniku koji je rođen 1901. godine u selu Koprivina. Za one koji ne znaju Kreković je djetinstvo i mladost proveo u Maglaju i u Tuzli. Bio je i dugogodišnji stipendist Hrvatskog kulturnog društva Napredak. Dovoljno je ovo podataka da se uvjerimo da je sasvim opravdano ime koje Galerija nosi. Prije točno pet godina dotadašnji oratorij Samostana pretvoren je u Gale-

ulja na platnu, koje je nakon autorove smrti Vladi Republike Hrvatske darovala njegova udovica Sina tjeekom 1991. i 1994. godine. „Palma de Mallorca i španjolski narod imaju Galeriju Kristijana Krekovića i Tuzla ima galeriju Kristijana Krekovića“, kazala je Ljerka Galic i dodala da je iznimno počastvovana što može nazočiti ovoj značajnoj obljetnici. Dodala je da nam svima treba biti zadaća i da se kad tad odvojimo zajedničkim projektom i njegova velika djela pokazemo javnosti. Čovjek koji je svakako u velikoj mjeri doprinio osnutku i razvoju Galerije je svakako i tu-

i Pavla, već niz godina priređuje kulturne događaje koji prvashodno imaju za cilj promociju likovne umjetnosti. U nizu izložbi predstavljeni su umjetnici različite životne dobi, različitih poetika stvaralačkog opusa, iz različitih krajeva, najčešće iz Bosne i Hercegovine“, kazao je Enver Mandžić, akademik i dodao da je uvijek to bila prilika da se raznovrsnost umjetničkog stvaralaštva doživi na osoban način svakog posjetitelja na koga izložena djela mogu ostaviti različiti dojam. Treba kazati da je Galerija u proteklom godinama svojim radom pokazala kako se i u ova

riju. Volja, rad i zalaganje, a prije svega nesebična ljubav da se oplemeni jedan prostor, za kratko vrijeme dali su rezultate. „Bilo je i mnogo pesimista koji su smatrali da će Galerija biti prazna i da neće ispuniti svoju svrhu. Međutim, na sreću, zalaganjem velikog broja ljudi, a prvenstveno gvardijana fra Zdravka Anđića i svih fratara i sestara ovog samostana to se nije dogodilo“, kazao je Nikola Čiča, predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak i dodao da Galerija ne samo da je ispunila sva očekivanja nego ih je u velikoj mjeri i premašila. Od svog osnutka pa do danas

u Galeriji su otvorene mnogobrojne izložbe. Galerija je postala prepoznatljiva ne samo u gradu Tuzli, nego i šire, pa čak i van granica naše domovine. Podsjećanja radi, prva izložba koja je postavljena na samom otvaranju bila je izložba Srečka Galića, akademskog slikara iz Tuzle. Da se doista ne radi o samo praznoj priči svjedoči i podatak da su u ovoj galeriji izlagali raznovrsni slikari i kipari kako iz Bosne i Hercegovine, tako i iz Hrvatske, Srbije, Francuske. Od umjetnika tu su između ostalih svoja djela izlagali Ilija Skočibušić, Natalija Čimeša, Mladen Ivešić, Nada Pivac, Lacković i mnogi drugi autori. U svom obraćanju svim nazočnim Nikola Čiča, predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak, više puta je istaknuo koliki je značaj Galerije. „Koliki je Galerija postala prepoznatljiva najbolje pokazuje podatak da mnogi umjetnici danas zovu i pitaju o mogućnostima izlaganja u Galeriji, a broj kulturnih događanja koja su se dogodila u ovom preljepom prostoru nadmašuje i najsmljelij očekivanja koja su bila u njenim počecima“, kazao je Čiča i

datve izjave jednog od posjetitelja u Galeriji koji mi je kazao da mu se najviše dopada ta raznolikost koju Galerija pruža. Brojni događaji, izložbe, ali i sami autori koji se razlikuju u svojem stilu i izričaju, privlače pozornost jer se samo na taj način može privući veći broj posjetitelja. Zanimljivo je kazati da je u svom obraćanju tuzlanski gvardijan fra Zdravko Anđić na jedan zanimljiv način i kroz jedan kratak osvrt podijelio sa svim nazočnim svoje viđenje umjetnosti i Franjevačkog reda. „Umjetnost i Franjevački red. Sam naslov po sebi već postavlja mnoga pitanja. Jedno od njih je svakako i ovo: kakvu vezu imaju Franjevci i umjetnost, odnosno njihov utemeljitelj sveti Franjo i umjetnost. Pogotovo ako pred očima imamo Franjino naglašavanje krajnjeg siromaštva koje kao da uklanja svaku mogućnost likovnog stvaranja, a isto tako i njegovo naglašavanje priprostosti i neukosti. Pa ipak, taj prvi dojam vara: sveti Franjo je ipak nerazdruženo povezan s umjetnošću više nego ijedna osoba u kršćanstvu osim Krista i Blažene Djevice Marije“, kazao je

podsjetio da danas Galerija predstavlja jedan od najznačajnijih kulturnih čimbenika u gradu Tuzli, ali i puno šire. Premalo je prostora da bi se detaljno osvrnuli na sve one događaje koji su u proteklih pet godina bili organizirani u Galeriji „Kristian Kreković“. U 2006. godini posjetitelji su imali priliku vidjeti izložbu radova kipara Srečka Galića. U 2007. godini između ostalih organizirana je i izložba slika Ivana Lackovića i Drage Marelja pod nazivom „Lacković i učenik“. Da se radi o multimedijalnoj galeriji sa sigurnošću svjedoči i podatak da je u Galeriji održana i projekcija dokumentarnog filma Jakova Sedlara pod nazivom „Fra Vjeko Čurić – svjedok vjere“. I tako bi mogli do u nedogled nabrajati što su to sve Tuzlaci mogli pogledati u proteklih pet godina. Oni koji su redovito posjećivali sve te kulturne događaje sigurno bi se složili sa mnom da je i broj posjetitelja bio sasvim zamjetan. Uvijek se nekako najprije sjetim izložbi koje su bile posvećene Međunarodnoj likovnoj koloniji Breške, jer su one najviše privlačile pozornost. Prsjećam se ne-

između ostalog u svojem osvrtu gvardijan Anđić. Ta sakralnost, mistika i umjetnost nekako su spoj koji je u slučaju Galerije „Kristian Kreković“ zaista urodio plodom. Više sam se puta i sama uvjerila kako su oni koji su izlagali svoja djela bili više nego zadovoljni. Svi su obično isticali taj ne tako veliki prostor Galerije, ali tako skladno uklopljen u ambijent Samostana. Sjećam se da je jedna umjetnica kazala da ta tišina u Galeriji „Kristian Kreković“ svima daje prostora da se udube u promatranje djela i osjete ono najdublje u njima. Možda će neki kazati da franjevci, samostani i umjetnost ne idu zajedno, ali kada malo bolje razmislimo shvatit ćemo da to i nije tako. Podsjetio je na to i Gvardijan Anđić. „Život Svetog Franje i njegovog pokreta kao trajna inspiracija umjetnicima. Za umjetnika, Franjin život, tako pun zaokreta i kontrasta, tako bogat u svom stvarnom toku i blistavo predočen legendama Cvjetića i drugih sličnih dijela, neiscrpan je rudnik prizora koji nadahnjuju i kao da pozivaju umjetnika da utvrdi, fiksira, njihovu vanrednu ljepotu. To je učinio već Giotto svojim

djelima (freskama) u Asizu prikazujući Franjin život. Te freske su jasne i same po sebi razumljive, pune psihološke napetosti i usredotočene snage“. Za one koje ne znaju treba reći da su fra Zdravko Anđić i Željko Kujundžić 2010. godine osmislili logotip koji i danas krase ulaz u Galeriju. Kažu da je za bilo kakvu analizu bilo kojeg rada potrebna neka određena vremenska distanca. Neki bi kazali da je peta obljetnica prekaratak period da bi se iznosili podaci o tomu što se sve u proteklom periodu uradilo. Ne možemo ne kazati da kada se pogleda unatrag, Franjevački samostan i Hrvatsko kulturno društvo Napredak, mogu biti ponosni na sve ono što su uradili u proteklom razdoblju. Ova Galerija je potvrda da se dobrom idejom, nesebičnim radom i velikom dozom entuzijazma mogu učiniti i napraviti velike stvari. Bila je ovo dobra prigoda da se udionici na ovoj večeri zahvale i svima onima koji su na bilo koji način potpomogli rad Galerije. Prisutnima se obratio i Ilija Skočibušić, akademski kipar iz Širokoga Brijega. On se u ime studenata Likovne akademije na Širokome Brijegu zahvalio na tome što je i on, kao i mnoge njegove kolege dobio priliku izlagati svoja djela u ovoj Galeriji. Podsjetio je Skočibušić da je upravo to tajna ove Galerije. „Mladi umjetnici, kada završe Akademiju pomalo su izgubljeni, jer afirmirane galerije daju priliku već afirmiranim i poznatim likovnim stvarateljima. Ljepota ove Galerije i njenih voditelja je u tome što vide budućnost u mladim ljudima. A mladi ljudi u ovoj Galeriji dobiju snažan vjetar u leđa“, istaknuo je Skočibušić. Otvorenost za umjetnike iz svih krajeva naše zemlje, a pogotovo za mlade umjetnike nekako je nit vodilja koja se iz godine u godinu sve više razvija. I sama sam nekoliko puta ostala iznenađena činjenicom koliko je veliki broj mladih umjetnika dobio priliku izlagati svoja djela. Očigledno je da su svi koji su sudjelovali u radu Galerije „Kristian Kreković“ imali osjećaja, pružiti priliku mladima. „Galerija „Kristian Kreković“ u tuzlanskim okvirima, usudio bi se reći, pruža najviše kada je u pitanju broj izložbi u tijeku jedne godine, što je posebno značajno za ljubitelje likovne umjetnosti. Prilika da se vide djela mladih umjetnika iz južnog djela Bosne i Hercegovine je ostvarenje misije Galerije da ih promovira. Upravo ta promidžba često ima veliki značaj kako za samog umjetnika tako i za publiku koja posjeti izložbu“, kazao je Enver Mandžić. A da se svi posjetitelji ugodno osjećaju uz mali glazbeni predah pobrinula se mlada glazbenica Katarina Pavljašević. Katarina je učenica drugog razreda Glazbene škole u Tuzli i na violini je odsvirala koncert Antonija Vivaldija u A molu.

Treba samo još kazati da istinski vjerujemo da ćemo zajedno dočekati i neke od narednih obljetnica ove Galerije. Zajedno, ma koliko nam to možda sad ne izgleda tako, stvaramo povijest našega grada i našim budućim generacijama ostavljamo zasigurno Galeriju koja vrijedi. Kristijan Kreković je poveznica koja veže našu prošlost i obezbezuje da u budućnosti budemo još bolji.

Irena Mađarević

O VELIČINI KRISTIANA KREKOVIĆA JOŠ ZA NJEGOVA ŽIVOTA MNOGI SU PISALI I GOVORILI

Usamtnoj jakni i s tamnom baskijskom kapom na glavi, nakrivljenoj na širokome čelu, on podsjeća na neku romantičnu boemsku ličnost. Ali, utisak nas vara. Za svoje umjetničko stvaranje on lijeno ne traga za neodređenim motivima, naprotiv; on je istrajni radnik koji stvara sve dok mu danje svjetlo dopušta, a u snazi ga održavaju bezbrojne šalice crne kave i svježe voće. Stasom više sliči kiparu nego slikaru. Možda i zbog toga njegovo slikarstvo ima monumentalne dimenzije; a njegov kist kao da se pretvara u malj i dlijeto... Zbog njegova mira i sabranosti moglo bi nam se pričiniti da je mrzovoljan. Ali, to je ipak samo njegovo umjetničko promišljanje koje ga toliko obuzme da ga na trenutke otrgne iz stvarnosti. Čak bi se moglo reći da je Kreković pomalo stidljiva duša. Ali, kad je okružen razumijevajućim prijateljima, on se oslobodi svojega sanjarenja i bude itekako zabavan i veseo.

*José Antonio de Lavalle,
povodom izložbe u Beču, 1958. godine*

Krekovićevo djelo su toliko izražajna da djeluju gotovo kao trodimenzionalna... Njega nije moguće svrstati niti u koju postojeću školu, on je sasvim jedincat i poseban. Njegova peruanska djela nemaju premca, i zauzimaju posebno mjesto ne samo u povijesti umjetnosti Perua, nego i u umjetnosti svih vremena...

*Manuel Vegas Castillo,
direktor kulture peruanskog
Ministarstva obrazovanja*

Uvijek sam se divio slikarima prema njihovoj umjetničkoj moći. Michelangelu, Tintoretu, Ribera, Goyi... Nakon Švedanina Zorna i Valencijanca Joaquina Sorollae, nisam poznavao slikara s tolikom snagom kao kod Krekovića. Mislim naravno ne na moć da napravi neku stvar, nego na sposobnost, da je učini stvaralačkom energijom i zanosom izvođenja na jedan snažni i iznenađujući način.

Kao što pjevaču nije nedovoljno da ima glas, ključivo ugodan, bez jakosti, obujma i intenzivnosti, tako su i slikaru potrebne energija, snaga, jačina, da bi njegovo stvaranje postiglo svojstvo genija, izvanredne stvari i čuda, prema tome kako ga želimo vidjeti. Kristian Kreković, kao Michelangelo i u našem stoljeću Zorn i Sorolla, posjeduje taj divovski dar Snage, kao jedinstveno svojstvo Umjetnosti, i to s velikim slovom i bez prezimena. Hoću reći Umjetnost, kojoj ne treba nadodati "slikarstva", "kiparstva" ili "graditeljstva".

*Louis Gil Fillol
vlasnik Umjetničke galerije
„Eureka“ u Madridu*

Taj Kristian Kreković ipak je prava napast! Bezuvjetna, obvezatna napast, slikarstvom opsjednuta, jedna od onih neudobnih osoba koje ne propituju mišljenje mase, i koja ne podliježe modi, osoba koja želi biti samo svoja i ništa više. Što započeti s njime? U

pred njegovim platnima. Upravo to je ta grozota! On nam je prevelik, da bismo mu mogli što god naškoditi s našim otrcanim šalama i sprdnjama. Među nama; on je od one vrste ljudi koju najmanje među nama trebamo, on je genije!

KRISTIAN
KREKOVIĆ
1960

nekoliko novinskih redaka napraviti ga smiješnim, ili o njegovoj izložbi "Čudni Peru - slike iz prošlosti i sadašnjosti" raspirivati novinarsku šutnju, koja se već dokazala kao moćno demokratsko oružje u borbi protiv nepodobnih? Ali, u "slučaju Kreković" zakazat' će to često oprobano sredstvo, jer ovaj čarobnjak upravo dolazi iz Madrida, gdje su njegove slike izazvale najveću moguću pozornost, slikar kojega je peruanski Predsjednik okitio najvišim odličjem, umjetnik koji se dokazao u Sjedinjenim Državama, zemlji koja nam diktira trendove u svim područjima...

Nazvati ga "brkatim kič-filisterom" i štočim drugim što se svjetini dopada, svjetini koja se od samoga vraga jedino više plaši biti proglašenom "nedomerom"? Ali, ni s tim ga se ne može zaskočiti, jer on, koji je kod svih tih eminentnih korifeja umijeća kista naučio razumjeti svoj majstorski zanat, moderan je, među nama rečeno; moderniji je od nas! On modelira boje poput kipara, u tome je srodan svojemu zemljaku Meštoviću, riječju; on ima ono što mi nemamo. To osjećaju svi oni, nijemo omamljeni (prikovani)

Hrvat! Sin žilavoga i hrabroga naroda, koji je nama Austrijancima - nama samima nejasno zbog čega! - stoljećima njegovao vjernost, potomak je naroda kojeg čak ni čelični otomanski pritisci nisu mogli slomiti. Stoga je Kreković još kao student umjetnosti u Beču i Parizu, učio, nošen uvijek sumnjivim fanatičnim zanosom, ukorijenjenom u samopouzdanju koje se na nijednoj umjetničkoj burzi može kupiti.

I kada je jedna jedina bomba u 2. svjetskome ratu (1941.) uništila cjelokupan umjetnikov dotadašnji opus, ovaj se čovjek nipošto ne predaje, ne puže i ne kleči kao ostali, već još jačim žarom i energijom počinje svoje Djelo ispočetka. Sumnjivo, krajnje sumnjivo! Iz istoga drva izrezbareni su i najveći velikani, Michelangelo i Leonardo, kojima je također vlastito poslanje bilo jedini zakon. Izgubio je Domovinu, ali njoj i njenome narodu ostaje nepokolebljivo vjeran, stvorio je duhovni most između hrvatskoga gorja i planinskih vrhova u Andama, on koji svoj kist umače u boje Storiteljve, ponovno oživljava davno nestale srednjoameričke visoke kulture.

A da ga zgrabimo "politički"? Možda ga uspijemo ocrniti kao "nacionalista", što danas uvijek prolazi, jer tako nalijepljena stigma danas je sasvim dovoljna da ga proglasimo nepodobnim. Možda ćemo upravo s tim uspjeti?

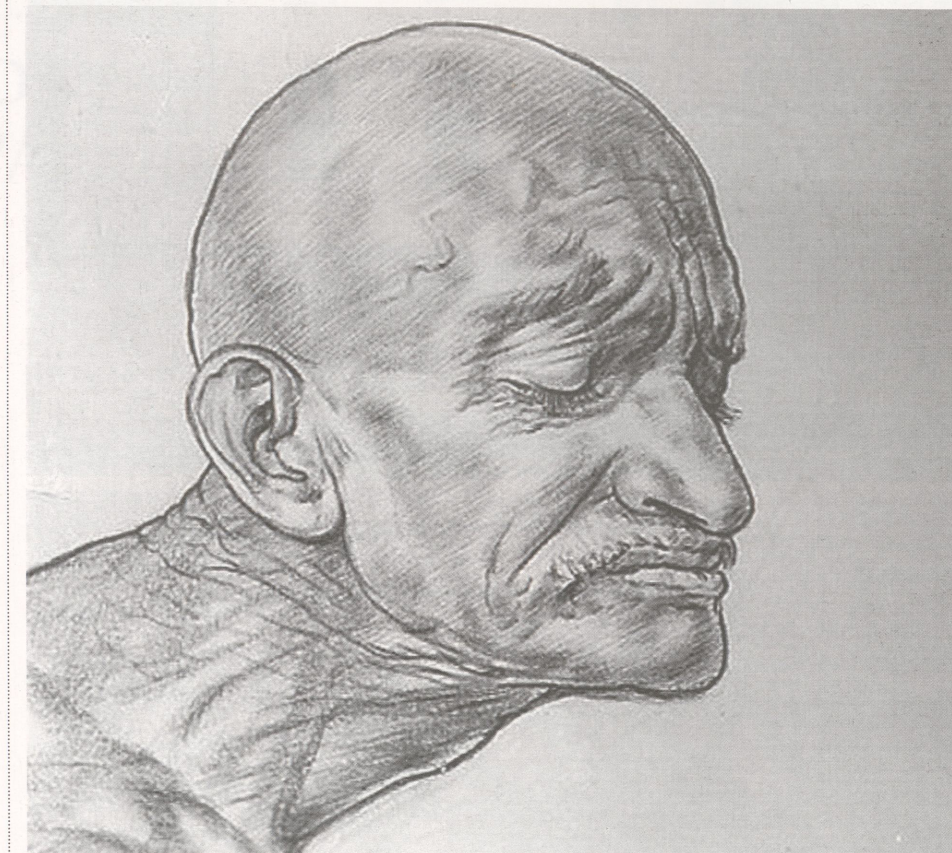
Ne, nažalost ne ide ni tako! Slikar Kreković ne želi imati apsolutno ništa s politikom, on sasvim otvoreno kaže da se nikada nije brinuo o politici i da o njoj ništa ne razumije, te da se samo o jednoj stvari predano brine i razumije je - o slikarstvu. Ne o slikanju kako ga mi shvaćamo, slikanju da bi se prodavale slike i tako, ako je moguće dobro zaradilo, nego o slikanju zbog slikanja, s oduševljenjem, zapravo fanatizmom. E, tu smo ga ulovili! Slikar Kreković je fanatik!

Nažalost, on uopće ne sliči nekome tko bi bio takav. Donekle tek, kada ga se promatra kako danima radi, od svitanja do sumraka, udubljen u svoje vizije, boreći se za najviši domet izričaja boje i oblika, samozatajnoga i duhom odsutnoga iz prostora, krijepljen samo voljenom crnom kavom, - tada ga naravno možemo smatrati fanatikom. Način kako on baca boje na platno, nepovratno, sigurnom velemajstorskom rukom, kako on to zna (što mi, u povjerenju rečeno, ne umijemo) dokaz je najviše strastvenosti. Ali, koliko god je strog prema samome sebi, toliko je strpljiv prema drugima. Ne grdi, nikome ništa ne osporava, tek se možda ponekad nasmiješi. Radije prepušta da umjesto njega govore njegova djela.

Ne, ovaj čovjek s dobrotom, jednostavnom dušom, koji na svojemu putu niti bubu ne bi zgazio, nego bi je brižno stavio u travu pored sebe, koji Bogostvaranje voli u svim njegovim pojavnim oblicima, nije fanatik! On je presiguran u svoj Put, e da bi mu trebala promidžba, a to ljudi osjećaju, - zaboga! - , pred njegovim slikama oni povlače usporedbe s onim što danas našom voljom ima sloviti za umjetnost, s modernom, "apstraktnom", racionalno osmišljenom i medijski proslavljenom umjetnošću!

Pravi križ je sa slikarom i čovjekom Kristianom Krekovićem. Taj dolazi ovamo i s nekoliko poteza kista naglavačke okreće sve ono što smo mukotrno i mudro, s toliko poticaja i pomodne galame podigli kao "umjetnost"! (Ili, bolje rečeno: on ponovno vraća na noge ono što smo mi naglavačke okrenuli). Treba li sve ono vješto osmišljeno i narodu nametnuto, sada biti raskrinkano kao uzaludno? Ogoljeni od slikara, kojega njegovi najeminentniji kolege hrabro i javno nazivaju genijem - čije su izložbe prekrate posjetiteljima, ali ne stoga što

bi netko malu i veliku djecu uz blagu prisilu tamo gonio, već zbog iskrenoga, intimnoga sudjelovanja u njima. Slike koje se trenutno pokazuju u Krekovićevoj izložbi u Muzeju za etnografiju, slike Indiosa iz kojih zrači ponos i progovara nijema tuga starih bogokraljeva Perua, na kojima blješti zlato i sjaje dragulji što neko probudiše pohlepu bijelih osvajača, ove slike bi, ako u našoj sredini uspijemo otrpjeti sav njihov očaravajući sjaj, mogle značiti početak kraja cijeloga Modernizma. Ali, što učiniti, kako se tomu suprostaviti? Ah, mi siromašni i na

milost umjetničkih estetičara upućeni kritičari i obrtnici, što mi možemo drugo učiniti nego vas, dragi narode, najusrdnije moliti, i preklinjati: Ako ne želite da naša posrana mudrost i posrana umjetnost dožive svoj kraj, onda nemojte ići na izložbu slikara Kristiana Krekovića.

*Fritz Stüber
suradnik časopisa „Kunst ins Volk“
(povodom izložbe u Muzeju
za etnografiju u Beču)*

U GAREVCU PREDSTAVLJEN NOVI PROJEKT ZAKLADE OTVORENA KUĆA

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO NAPREDAK U MISIJI LJUBAVI I DOBROTE

U Garevcu je zaklada Otvorena kuća - Centar za mir i kulturu dijaloga, čiji je osnivač Hrvatsko kulturno društvo Napredak, predstavila svoj novi projekt *Edukacijsko istraživački centar Zelena oaza*.

Sve nazočne je pozdravila gospođa Slavica Šerić, predsjednica zaklade Otvorena kuća koja je govorila o bitnosti osnivanja same zaklade za razvoj Bosanske Posavine, ali i za razvoj čitave Bosne i Hercegovine, a koja je smještena u nekadašnjoj Osnovnoj školi Vladimir Nazor u Garevcu, staroj preko 100 godina.

Zakladu Otvorena kuća, realizirane projekte kao i novi projekt *Edukacijsko istraživački centar Zelena oaza*, predstavila je gospođa Blaženka Krajina, član uprave zaklade Otvorena kuća.

Sam projekt Otvorene kuće je počeo 2006. godine kako bi se stvorio prostor u kojem stanovništvo

s područja općine Modriča, ali i susjednih općina, može na jednom mjestu naći sve informacije vezane za povratak, prava koja mogu ostvariti, dobiti stručne savjete o mogućnostima ekonomskog razvoja, oživjeti obiteljska gospodarstva i razvoja poljoprivrede, ali i razne edukativne, duhovne i kulturne sadržaje. Tako su već do sada organizirane radionice o EU fondovima, pružena pomoć lokalnom stanovništvu u pisanju projekata za natječaj u BiH i RH, održani okrugli stolovi, tribine i radionice na teme: "Prava i mogućnosti održivog povratka"; "Tkanje - nekad i sad"; "Registracija poljoprivrednih dobara"; "Prednosti i mogućnosti organske poljoprivrede." Održano je i 20 radionica tkanja kroz koje je educirano 30-tak osoba i 10 grnčarsko-keramičkih radionica kroz koje je prošlo 25 osoba i u dva navrata je zaklada bila suorganizator ljetnog ekumenskog kampa za mlade. Kako je sama svrha pokretanja projekta Otvorena kuća nadmašila prethodne planove, 2010. godine on prerasta u zakladu Otvorena kuća - Centar za mir i kulturu dijaloga.

Novi projekt *Edukacijsko istraživački centar Zelena oaza* je samo nastavak dosadašnjih projekata i planiran je za narednih 5 godina. Budući da je Bosanska Posavina najpogodnija svojim položajem za bavljenje poljoprivredom, ovim projektom će biti pružena prilika očuvanja autohtonih vrsta, kao i stvaranja novih, uzgoja ljekovitog bilja, te mogućnost pomoći pronalaska sjemena svima koji se obrate centru Zelena oaza. Već su zasađena tri ogledna voćnjaka s preko 7.000 sadnica, koje su gosti jučer mogli i običi nakon prezentacije. Cjelokupni projekt će iznositi oko 300.000 eura.

Prisutnim se obratio i Msgr. prof. dr. Franjo Topić, predsjednik HKD Napredak koji je pohvalio dosadašnji rad Zaklade Otvorena kuća kazavši da je ovo jedan od najboljih primjera da je moguć dijalog i suživot u ovoj zemlji.

Zamjenik načelnika općine Modriča, gospodin Bojan Vidić je podržao i iskazao zadovoljstvo ovim projektom u nadi da će uspjeti i oživjeti rekavši da centar Zelena oaza ima potporu načelnika općine Modriča i da će uraditi sve kako bi projekt zaživio.

Na kraju se za riječ javio i gospodin Nicoló Papa iz prijateljske talijanske organizacije *Movimento Cristiano Lavoratori* rekavši da je ovo velik i značajan projekt, budući da je riječ o ekološkom uzgoju koji će se svakako moći natjecati sa europskim standardima ukoliko uspije dobiti certifikat ekološkog proizvoda, te da ovaj projekt predstavlja svjetlo u magli.

Napredak

IZLOŽBA VELEPOSLANIKA REPUBLIKE HRVATSKE TONČIJA STANIČIĆA

Hrvatsko kulturno društvo Napredak Tuzla upriličilo je u utorak 29. studenog izložbu fotografija Tončija Staničića veleposlanika Republike Hrvatske u BiH. Izložba je upriličena u Franjevačkom samostanu u Tuzli u Galeriji „Kristian Kreković“. Tijekom izložbe publika je imala priliku vidjeti fotografije koje je Staničić napravio tijekom svojih putovanja. Ova izložba potvrđuje da fotografija nije puko zaustavljanje trenutka već autorsko viđenje svijeta u kojem živimo. Tonči Staničić i kao državni diplomata uspio je u obilju svoga posla naći vremena za svoje osobne trenutke i svoj unutarnji mir. Te trenutke koje je dijelio samo s prirodom podijelio je i s tuzlanskom publikom. Tijekom svečanog otvorenja izložbe mnogobrojnim posjetiteljima obratili su se Gvardijan Franjevačkog samostana u Tuzli Fra Zdravko Anđić, Predsjednik HKD Napredak Tuzla Nikola Čiča, istaknuti majstor fotografije i član Svjetske asocijacije za umjetničku fotografiju Faruk Ibrahimović, a izložbu je otvorio generalni Konzul Republike Hrvatske u Tuzli Josip Juras. Tonči Staničić je već tri godine veleposlanik u zemlji s ne baš politički stabilnom situacijom, biti diplomata u ovoj zemlji zato je još veći izazov. Spojiti

diplomaciju i umjetnost mogu samo oni umjetnici koji umjetnost i žive. Tonči Staničić rođen je u Splitu, gdje je maturirao u Klasičnoj gimnaziji, a diplomirao i radio na Pravnom fakultetu. U diplomaciji je od 1992. Bio je konzul u Moskvi, Beogradu i Bonu, a ve-

leposlanik u Sofiji, Beogradu i sad u Sarajevu, dok je ljubav za fotografiju naslijedio od oca. Izložbe u diplomatskom duhu priređivao je ranije u Širokom Brijegu, Tomislavgradu, Sarajevu, Posušju, i Banja Luci.

HG

10. GODINA OBNOVE RADA MATICE HRVATSKE TUZLA

Matica hrvatska Tuzla proslavila je prvo desetljeće od obnove rada u Tuzli. Tim povodom u petak 16. prosinca upriličena je promocija Monografije koja je odraz desetogodišnjeg rada Matice. Također, Monografija podsjeća na početka rada Matice hrvatske u Tuzli davne 1882. godine.

Profesorica Marica Petrović od 2001. godine na čelu je ove institucije koja je dala značajan doprinos kulturnom životu grada Tuzle. „Ja bih voljela sakrit svoj ponos, ali ne mogu. Mi smo domaćini ove značajne proslave, radujemo se št su nam došli naši prijatelji proslaviti s nama i podijeliti radost“, rekla je Petrović. Značaj rada Matice hrvatske prepoznat je još davne 1882. godine, kada su ljudi svih naroda u Tuzli bili svjesni značenja Matice hrvatske. „Uslijedilo je zatim razdoblje šutnje, a Matica hrvatska u Tuzli među posljednjima doživljava svoju obnovu, iako je još u ratu postojala inicijativa da se rad Matice obnovi. Konačno 2001. godine Matica hrvatska u Tuzli je ponovno ustoličena“, dodala je profesorica Petrović.

Monografija ne sadrži u sebi samo novinarsko publicistički dio, nego se u njoj očituje mnogo toga subjektivnog što u sebi podrazumjeva jedan takav književni rod i vrsta kao što je Monografija.

Promotori Monografije bili su novinar i publicista Vitimir Pavlović, predsjednik Srpske Prosvjete i ravnatelj Arhiva Tuzlanskog kantona Izet Šabotić, predsjednik tuzlanskog Preporoda.

Pavlović smatra da je Matica još od 1882. godine doprinijela razvoju kulturnog života na ovim prosto-

rima, te da zato ova Monografija je izraz tradicije bez koje nema identiteta. „Mora se reći da je u pisanje uloženi značajan trud posebno zbog toga što ne postoje povijesni izvori, nema dokumenata. To je čest slučaj na ovim prostorima i s toga nije uzaludno rečeno da ono što nije zapisano kao da se nije ni dogodilo.“, smatra Pavlović. Ono što najviše privlači ovoj knjizi je to što je prisutan veliki broj mladih autora što potvrđuje da i Matica ima svoju budućnost na ovim prostorima.

Izet Šabotić ravnatelj Arhiva TK kaže da iako monografija prati jedno kratko razdoblje od deset godina ipak je ona značajna iz više razloga. „Kao što je značajno i što je predstavljeno, Matica određuje kul-

turne tijekove u Tuzli i šire. Matica hrvatska je veoma značajna jer se ona bavi nekim originalnim kulturnim pitanjima koja su vezana za hrvatski nacionalni puk, ali otvara i niz pitanja koja su značajna za sve građane ovih prostora. Sama monografija je značajna zbog svoje strukturalne postavljenosti, obogaćena je sadržajima dokumentarno-informatičkog karaktera. Te zanimljivosti su ojačane značajnim brojem ilustracija.“, rekao je Šabotić.

Treba na kraju istaknuti da je u obnovi rada Matice Hrvatske najveći doprinos dao tadašnji gvardijan fra Petar Matanović koji je u ovoj monografiji napisao da vjeruje da će Matica i dalje njegovato svoju hrvatsku/bosansku kulturu i tradiciju, unutar svukupnog hrvatskog naroda. On smatra da je Matica i do sada pokazivala da tuzlanski Hrvati nisu otok, na kojem nema pristanište za kulturne lađe drugih naroda i pojedinaca, posebice s kojima dijele sve ono što u ovoj zemlji imaju.

HG

UNIVERZITET U TUZLI

35. GODINA USPJEŠNOG RADA I DJELOVANJA

Nizom aktivnosti koje su predhodile svečanoj Akademiji, Univerzitet u Tuzli u četvrtak 15. prosinca obilježio je 35. godina svoga uspješnog rada i postojanja. Ova manifestacija održala se pod sloganom Cogito ergo sum – Mislim dakle jesam. Sam program svečane Akademije započeo je polaganjem cvijeća i vijenaca na spomen obilježje na Kapiji. Svečanosti su nazočili brojni gosti iz akademskih krugova i javnog života Tuzle, a svoj doprinos ovoj manifestaciji dali su i sami studenti Univerziteta. O značaju i razvoju Univerziteta u Tuzli govorili su rektor tuzlanskog Univerziteta, prof. dr. Enver Halilović, premijer Vlade Tuzlanskog kantona, Sead Čaušević, ministar obrazovanja i nauke Federacije Bosne i Hercegovine, Damir Mašić i predsjednik Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine, prof. dr. Rifat Šahinović, rektor Univerziteta u Bihaću.

Rektor Univerziteta u Tuzli, profesor Enver Halilović rekao je kako se razvoj Univerziteta u Tuzli može promatrati kroz tri razdoblja. „S obzirom na prvi aspekt zastupljenosti znanstvenih oblasti i profila studentskih programa u pedesetogodišnjoj povijesti visokog školstva i tridesetpetogodišnjoj povijesti Univerziteta u Tuzli, razlikujemo tri razdoblja. Prvo od formiranja prvih visokih i viših škola i fakulteta do 1976. godine. Drugo od 1976. do 1993. godine i treće od 1993. godine do danas“, rekao je Halilović te naglasio da Univerzitet u Tuzli nastoji integrirati Bolonjsku filozofiju visokog obrazovanja i znanstvenog istraživanja. „Sve unutar ovih determinanti je otvoreno i ostavlja prostor kreativnosti i vizionarstva, dakako, uz uvjet da se respektira specifičnost Univerziteta uvjetovana brojem i vrstama njegovih članica, njihovom opremljenošću, međusobnom prostornom razmještenošću, različitim brojem studenata“, naglasio je Rektor.

Federalni ministar obrazovanja Damir Mašić istaknuo je važnost postojanja Univerziteta u Tuzli i njegov doprinos u širenju znanja te stvaranju što kvalitetnije akademske zajednice. „Vlada Federacije BiH izuzetno cijeni napore Akademske zajednice na stvaranju kvalitetnijeg obrazovanja znanstveno istraživačkog rada ove visokoškolske ustanove, koja, moramo svi zajedno priznati, posebice u zadnje vrijeme bilježi značajne i vidljive rezultate i iskorake u radu, reformi i kvaliteti koji su prepoznati od cjelokupne javnosti“, poručio je Mašić. „Izuzetno cijenimo Univerzitet koji ima dugogodišnji obrazovni kontinuitet, te predstavlja važnu instituciju u razvoju i unaprijeđenju izgradnje obrazovne, istraživačke i znanstvene, ali i duhovne kulture, predstavljajući izuzetno važan stup za razvoj i prosperitet ne samo ovog područja Federacije, nego i bosanskohercegovačkog društva u cjelini“, dodao je Federalni Ministar.

Povodom obilježavanja ovog važnog jubileja studenti Filozofskog fakulteta odsjeka za žurnalistiku promovirali su specijalno izdanje Studentskih novina u potpunosti posvećenih ovom jubileju. Naime, radi se o kolekciji tekstova koje su studenti pisali na predmetu *Pisanje za medije*. Riječ je o predmetu na kojem stu-

denti uče novinarske vještine, pisanje novinarskih tekstova, istraživanje teme, a kao rezultat toga rada nastale su ove novine. Iz redakcije Studentskih novina se nadaju da će ove novine izlaziti periodično, te da će biti objavljivano sve ono što zanima studente. Da se trud, rad i zalaganje itekako isplati još jednom su pokazali studenti dobitnici zlatne plakete. Njih 52, pro-

movirano je na svečanoj Akademiji, te su im uručena najveća priznanja Univerziteta. Na ovaj način studenti se nastoje potaknuti da nakon završenog dodiplomskog studija svoje stručno usavršavanje nastave u akademskim krugovima. Ova značajna obljetnica bila je prilika da se uruče najveća priznanja Univerziteta u Tuzli. Zahvalnice Univerziteta u Tuzli uručene su institucijama i istaknutim profesorima koji su dali značajan doprinos razvoju visokog obrazovanja. Plakete Univerziteta u Tuzli uručene su za izuzetan doprinos u

razvoju Univerziteta u Tuzli. Najveće priznanje Povelja Univerziteta u Tuzli uručena je za izuzetan značaj i doprinos razvoju Univerziteta, te jačanju njegovog imidža u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.

Univerzitet u Tuzli osnovan je 1976. godine, a osnivanju je predhodilo formiranje visokoškolskih i znanstveno-istraživačkih institucija na prostoru

Sjeveroistočne Bosne. Do sada se na Univerzitetu iškolovalo preko 25.000 studenata. Oko 16.000 studenata se trenutno nalazi na dodiplomskom studiju i oko 2.000 studenata na magistarskom studiju, dok je doktorsku disertaciju obranilo oko 300 doktoranata. Cilj Univerziteta u Tuzli je da se uključi u široki europski akademski prostor, te širenje najsuvremenijih znanja i vještina dosadašnjim i budućim studentima na Univerzitetu.

Ana Jurišić

TUZLA DOBILA NOVU UMJETNIČKU GALERIJU „GM“

U SREDIŠTU TUZLE
DUH UMJETNIČKOG OPTIMIZMA

U Tuzli je otvorena nova gradska umjetnička galerija u vlasništvu poznatog tuzlanskog akademika Envera Mandžića. Ova Galerija namijenjena je održavanju različitih izložbi, ali i održavanju koncerata i kazališnih predstava. Na otvorenje galerije „Mandžić“ čekalo se već nekoliko godina, ali prije nekoliko završeni su i posljednji radovi na galeriji. Vrlo je specifično to što se Galerija nalazi u užem dijelu grada, u prostoru studentskog kampusa, između nekoliko fakulteta i srednjih škola. Pored Galerije će tako svakodnevno prilaziti na tisuće studenata. „Ovo je začetak jednog novog djelovanja u kulturi općenito. Želim nam je promovirati umjetnost u svim vidovima. Želimo da Tuzla dobije jedan novi objekt u kojem će se okupljati ljubitelji umjetnosti“, rekao je akademik Enver Mandžić. On je izrazio nadi da će novotvorena Galerija doprinijeti kulturnom uzdizanju studenstke populacije. „Želim da budemo drugačiji od ostalih u pogledu privlačenja svih koji umjetnost i kulturu uzimaju kao potrebu življenja i svog postojanja“, naglasio je Mandžić.

Galeriju je otvorio načelnik Tuzle Jasmin Imamović. Rekao je da mu je bilo čast biti dio ovog velikog događaja. „Enver Mandžić postigao je maksimum prvo u nauci. Član je Akademije nauka iz oblasti rudarstva i geologije. Ova Galerija je plod ljubavi Envera Mandžića prema likovnoj umjetnosti. Čitav jedan spomenik umjetnosti i veliki dar gradu i najveća ikada privatna investicija umjetnosti u gradu. Zahvalni smo profesoru Mandžiću na ovom njegovom daru i umjetnosti i nauci“, rekao je načelnik Imamović.

Na otvorenju Galerije dodijeljene su i nagrade umjetnicima. Nagradu za slikarstvo dobila je Dragana Nuić – Vučković, za grafiku Sead Emrić, za crtež Edin Numankadić, za skulpturu Nikola Vučković, a „Grand Prix“ dobio je Admir Mujkić.

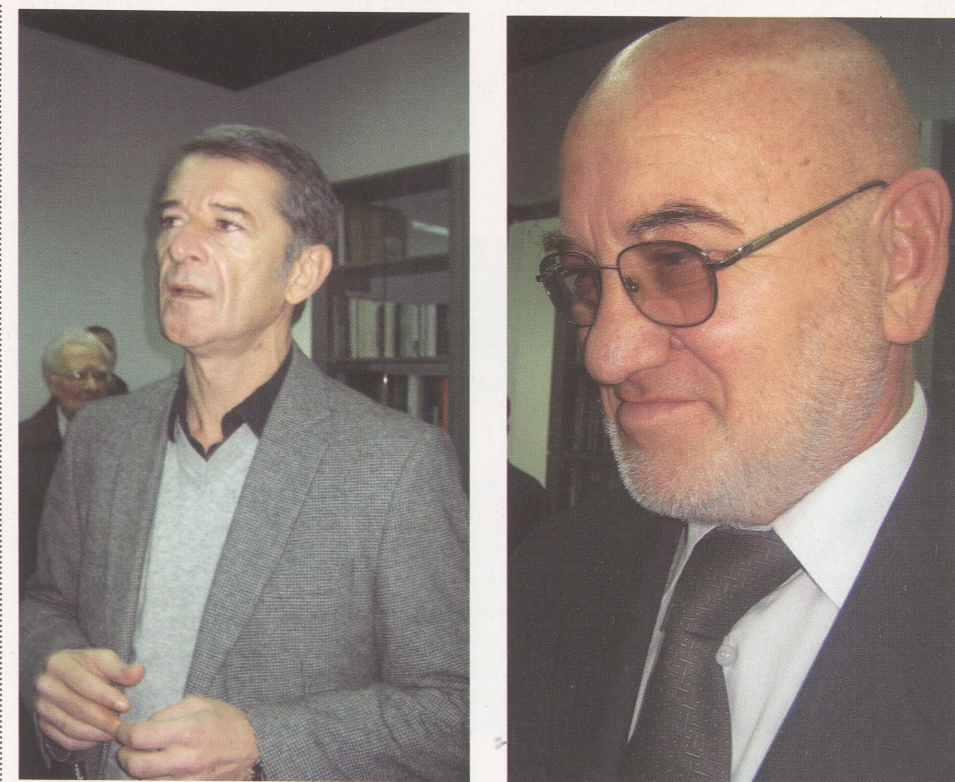
Osim ovih nagrada dodijeljena je i jedna posebna i to za životno djelo akademiku Bošku Kućanskom koji je ostavio dubok trag i pečat u bh. umjetnosti.

Ova Galerija prema riječima mnogih umjetnika koji su danas došli u Tuzlu veliki je doprinos ne samo za Tuzlu, već i za cijelu BiH. Naši sugovornici smatraju da u vremenima kakva su danas, a koja su posebno teška za kulturu je veliki izazov i zamišljati o ovako velikim projektima kakav je otvorenje jedne umjetničke Galerije.

Enver Mandžić je rekao da je već u pregovorima da u Galeriji izlažu neka velika inozemna umjetnička imena.

I baš kao što u ovo vrijeme ogromnog pesimizma, otvaranje ovakvih Galerija pruža veliku dozu optimizma, treba naglasiti da je ona otvorena 11. 11. 2011. godine u 11 sati i 11 minuta.

Maja Nikolić

Zanimljiva je činjenica da su članovi obitelji Mandžić već unazad 30 godina kolekcionari raznih umjetničkih djela. Tijekom tog vremenskog razdoblja veliki broj djela našao se u vlasništvu ove poznate obitelji. Kada su sva prikupljena djela prerasla okvire onoga što se može držati u domu, tada je i nastala ideja za nastajanje jedne ovakve galerije, koja se nalazi u akademskom jezgri Tuzle, tačnije u ulici Univerzitetska na broju 2A. Galerija GM već je bogata brojnim umjetninama. „Izloženo je 75 autora sa oko 500 radova. To je jedan ovako vrlo imponozantan broj kada je u pitanju izložba ovakvog tipa. Mi nismo ograničavali umjetnike da izlažu i veći broj radova, tako da smo jednostavno izložili sve ono što su umjetnici, koji su pozvani da izlažu pružili nam kao mogućnost da izlažemo“, dodao je prof. Mandžić.

PREDSTAVLJAMO:

LUTKARSKI TEATAR "SALE" IZ TUZLE

Lutkarski teatar "Sale" osnovan je 2008. godine, a njegovi osnivači su tuzlanski glumci Ivana Milosavljević i Enver Hasić. Odavno je glumac Enver Hasić imao ideju stvoriti malo putujuće kazalište. Tako je ta njegova želja zajedno sa glumicom Ivanom Milosavljević uspješno realizirana, i od samog osnutka pa do danas ovaj lutkarski teatar uveseljava mnoge mališane. "Bitna je stvar da se može otići tamo gdje ima samo dvadesetero djece ili otići do bolnice i pružiti im neizmjernu radost. Vrlo je bitno da se radu na

glumce sa završenim fakultetom, koji nisu u radnom odnosu i kojima se na ovaj način pruža prilika da i oni ostvare svoje vlastite potencijale. Velik je broj onih koji su uključeni u rad lutkarskog teatra, ali se od samog osnutka Ivana i Enver izdvajaju kao dvoje glumaca koji su s mnogo ljubavi i entuzijazma uradili dosta toga. Podsjećamo one koji možda ne znaju da je glumica Ivana Milosavljević završila Akademiju dramskih umjetnosti u Tuzli, u klasi profesora Miralema Zupčevića. Završila je i Filozofski fakultet, odsjek pedagogija-psi-

hologija. Ivana je igrala u predstavama "Teferič", "Radovan III", "Sakati Bili sa Inišmana" u režiji Miralema Zupčevića, "Buba u uhu" u režiji Nine Klefflin, "Hanka" u režiji Sulejmana Kupusovića, "Bosanski kralj" u režiji

Adisa Bakrača. Također je surađivala s Muhamedom Nametkom na lutkarskoj predstavi "Olovni vojnik" u kojoj se, upravo, po prvi put i susrela s lutkarstvom. Nakon toga je ostvarena uspješna suradnja s gospodinom Nametkom kojem je Ivana zahvalna za trud i napor koji je ulagao u nju. Mlada glumica smatra da je lutkarstvo kazališni izraz koji je maloj djeci blizak od rođenja. Pomoću njega se mogu najlakše uvesti u svijet fantazije, mašte, ali i realnosti. Enver Hasić je glumac Narodnog pozorišta u Tuzli i inicijator osnutka Lutkarskog teatra "Sale". Ljubav prema teataru kod Envera Hasića traje trideset godina, a prema lutkarskom teataru prisutna je već nekih desetak godina, kada su poslije rata u Tuzli odlučili napraviti scenu za djecu. Najzaslužniji za pokretanje lutkarskog teatra bio je gospodin Tomislav Krstić s kojim su uradili prvu poslijeratnu predstavu "Srećko među bubama". Lutkarski teatar "Sale" ima najbolju publiku. To su oni najmlađi, jer se glumci njima i obraćaju. Mališani su neiskvarena bića prema kojima se mora biti iskren, jer oni to zasigurno osjete ako nije tako. Za Ivanu i Envera se, bez ikakve dileme, može kazati da vole svoj posao, jer sam se gledajući samo neke od rekvizita koje koriste za svoje predstave brzo uvjerila da su nastale s puno ljubavi i truda. Zato, kada naredni put negdje pročitate obavijest o održavanju lutkarske predstave, odvedite svoju djecu. Mališani će zasigurno uživati, a vi, odrasli, makar ćete se za kratko vratiti unatrag i biti na kratko mali, sretni i bez briga.

Irena Madžarević

  auto-moto-centar Viba 035 396 002

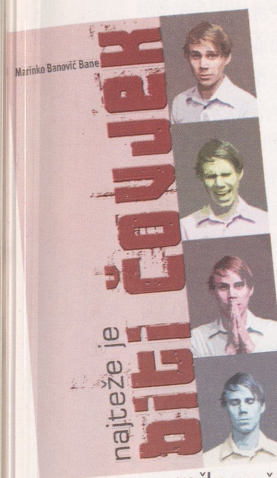
SX4 4X4 25.700 KM
do registracije

bilo kuda, može svuda

PROMOVIRANA KNJIGA MARINKA BANOVIĆA NAJTEŽE JE BITI ČOVJEK

Nedavno je, prvo u rodnome Doknju, a zatim i u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci „Derviš Sušić“ u

Tuzli, predstavljena najnovija knjiga autora Marinka Banovića Baneta pod nazivom *Najteže je biti čovjek*. Recenzenti i ujedno predstavljači knjige bili su tuzlanski novinar Nikola Ivanović i profesor Hrvatskoga jezika Alen Matošević. Banović je do sada objavio tri knjige – zbirke poezije i knjigu dokumentarističkog karaktera *Kako se branio Dokanj*.

Kao i prethodne, i ova najnovija Banovićeva knjiga, točnije zbirka igrokaza, ota je domovini i malenome bosanskohercegovačkome čovjeku koje, vidljivo je to na svakoj stranici, autor voli i ljubi i s kojima se sam rado identificira. S druge strane, knjiga je izraz nezadovoljstva ili, kako sam autor kaže, mržnje prema državi i njezinu činovničkom aparatu zbog kojega ova naša lijepa domovina nije i ne može biti država običnih ljudi, smrtnika, radnika, demobiliziranih branitelja, umirovljenika i drugih od države zapostavljenih skupina.

Ovakav autorov stav vidljiv je već iz samih naslova pojedinih igrokaza (*Tatin sin na polaganju prijemnog ispita*, *Prevareni radnik traži svoja prava*, *Borac kod ministra*), tako da svi mi koji ovdje živimo, radimo i djelujemo možemo već unaprijed naslutiti kakav se scenarij sprema glavnim likovima pojedinih igrokaza. Ipak, unatoč nebrizi sustava, junaci Marinkovih igrokaza ne očajavaju. Čak što više pozitivni su. Oni stoički podnose sve nepravde ovoga svijeta, podneblja i vremena. Sve od reda krasi ih vjera specifična za bosanskohercegovačkoga čovjeka i oni su slika svagoga od nas ponaosob. Bez te vjere, bez ljubavi, ali i bez ljudi poput Marinka, nitko „normalan“ ne bi izdržao.

Marinko Banović je svoju posljednju knjigu posvetio upravo takvim ljudima, a „oni drugi“, oni će se već pobrinuti za sebe.

I. K.

IZLOŽBA NATALIJE CIMEŠE U GALERIJU BKC- A TUZLA

U ugodnom jesenjem ambijentu Galerije Bosanskog kulturnog centra u Tuzli u četvrtak 15. prosinca upriličeno je otvaranje samostalne izložbe pod nazivom "Pijaca" akademske slikarice Natalije Cimeše. U sklopu ove postavke autorica se predstavila sa četiri nova djela koja su nastajala proteklih mjeseci u Tuzli. Pa tako, ljubitelji umjetnosti bili su u prilici pogledati dva mozaika pod nazivom "Balerina" i "Irf" izrađeni uglavnom od 24 karatnog zlata, zatim srebra, te poludragog kamenja, ali i slike "Konjanik i Konj" i "Pijaca".

Po završetku oficijelnog dijela otvaranja postavke upriličen je umjetnički performans, inače sastavni dio slike "Pijaca", koja je proteklih dana privukla veliku pozornost javnosti, kako u našoj zemlji, tako i šire. Cimeša, koja trenutačno nosi epitet jedne od najplaćenijih umjetnica na području bivše Jugoslavije, kako kaže, "Pijaca" je prikazala likove koji su posljednjih 100 godina obilježili povijest BiH na jedan interesantan način. "Svi oni koji su bili značajni u kreiranju određenih segmenata zastupljeni su na ovoj slici. Znači, to su ličnosti iz političkog miljea, svijeta umjetnosti, književnosti... Kompletan priča koja je išla oko slike je dio jednog performansa i te konotacije koju slika ima, i koja upravo dokazuje da

živimo u vremenu gdje sve ima svoju cijenu, a nema vrijednosti, i da sve jeste zaista jedna velika pijaca i da trgujemo sa svim i svačim", rekla je Cimeša.

Također nam je otkrila da je slika veoma osmišljena i da pripada intelektualnom slikarstvu po svojoj vokaciji. "Sama ta površina od 19 četvornih metara govori o broju 19 koji je sveti broj u svim religijama, a posebice taj akcent je u Islamu. Tako da, slika nije nastajala spontano u smislu spontanosti. Kompletan dio priče i organizacije slike je veoma promišljen i organiziran. Ona se može promatrati i kao

jedna vesela, ali i kao jedna tužna slika, jer govori o našoj nesreći u sreći. Naime, moje mišljenje je, a vjerujem da će me podržati mnogi, da ta anekdota BiH traje i da će trajati, a da mi ne znamo koliko, jer ne postoji duhovna elita koja bi preuzela na sebe obvezu da kaže ne i da kaže da", istaknula je Cimeša.

Na Cimešinoj "Pijaci" su između ostalog okupljeni Gavrilo Princip, Ivo Andrić, Kralj Aleksandar, Kraljica Elizabeta, Papa Pio II, Josip Broz Tito, Čarli Čapljin, Džemal Bijedić, Aleksandar Ranković, Haris Silajdžić, Milorad Dodik, Fikret Avdić, ali i Selma Bajrami.

Armin Kendić
PR menadžer

*Čestit Božić
i sretna Nova godina!*

*Društvo "Hrvatski dom" Tuzla
Udruga "Hrvatska žena" Tuzla*

ISTINA O NASTANKU I KRUNJENJU RADOSNE GOSPE GRADOVRŠKO-BAČKE

U zadnje vrijeme počelo se mnogo raspravljati o mjestu nastanka i krunjenja lika Radosne Gospe gradovrške-bačke. Budući da neki osporavaju da je lik Radosne Gospe nastao i da je okrunjen 1685. godine u Gradovrhu kod Tuzle, osjetio sam potrebu da se i ja uključim u ovu raspravu. Zato ovdje donosim temeljni dokaz o nastanku i prvom krunjenju lika Radosne Gospe gradovrške-bačke 1685. godine u Gradovrhu kod Tuzle i izvješće o njezinom drugom krunjenju u Baču 1985. godine na Veliku Gospu.

Naime, otraga krune milosnog lika nalazi se tekst pisan bosanicom i podno slike tekst na crkvenoslavenskom jeziku, a pri vrhu slike je grčka signatura – METHER THEOU (Majka Božja). Način slikanja Bogorodice, kao što je ova gradovrška-bačka, poznat je kao „umiljena“, pa joj je otuda puk dao naziv „Radosna Gospa“.

Priredio: Fra Josip Zvonimir Bošnjaković

Preslov na hrvatski:

„Ogradi (okruni) o. p. fra Juro Bačvanin na poštenje (počejne) Gospi u Gr(a)dovar(h) 1685“

Preslov na hrvatski:

„Siju ikonu pisa Dima pisac 7193. od stvorenja svijeta ot roždества Hristova 1685. Bog da prost!“

Vjerodostojnosti radi, dao sam gornje tekstove transliterirati (presloviti) na suvremeni hrvatski jezik: magistru fra Mirku Bobašu, franjevcu, 1984., akademiku dr. sc. Stjepanu Damjanoviću, profesoru na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, u veljači 2009. i dr. sc. Amiri Hadžagić-Turbić, profesorici na Filozofskom fakultetu u Tuzli, u travnju 2009. godine. Oni su to učinili odvojeno, niti ne znajući jedno za drugo, ali su potpuno istovjetno preveli natpise i na kruni i podno slike Gospe gradovrške-bačke.

Prema tomu, bez dvojbe, sliku Radosne Gospe gradovrške-bačku okrunio je 1685. u Gradovrhu kod Tuzle, a ne u Baču, p. fra Juro Bačvanin¹. Osim toga, u bačkoj kronici zapisano je na str. 23-24. kako je samostan u Baču nakon stradanja od Osmanlija 1687. godine, bio rezidencija i kako su tu rezidenciju, tek nakon njezine obnove, jer je bila skoro porušena, doseljeni franjevci sa svojim pukom (i zbog donešene Gospine slike sa Gradovrha kod Tuzle 1688.), nazivali sve do 1705. godine gradovrškim samostanom².

ŠTO KAŽU POVJESNIČARI

Veoma poznati franjevac i povjesničar fra Grga Čevapović izrijekom spominje u svom zapisu „da je Franjevački samostan u Baču, dolaskom gradovrških franjevaca sa svojim vjernim pukom BROJEM SE POMNOŽAO / ADAUCTUS/, A DONOŠENJEM SLIKE BDM IZ GRADOVRHA POSTAO ODLIČNIJIM /NOBILITATUS FUIT/. (Synoptico-memorialis cathalogus Budae (1823, 174-181)³.

Nešto slično tvrdi i povjesničar pater Paškal Cvekan: „Iz ovog natpisa /na Gospinoj kruni pozadi/, moglo bi se zaključiti da je ovu sliku fra Juro Bačvanin u čast Gospi u Gradovrhu, 1685. dao okruniti. Za mene ovaj tekst znači, da je fra Juro iz Bača sliku grčkog slikara Dime na čast Gospi u Gradovrhu, dao kao zavjetni dar. To bi mogao biti i pokazatelj, da su franjevci iz Gradovrha imali vezu s Bačem i prije svog dolaska u Baču 1688. godine.“⁴

I bosanski povjesničar, franjevac, dr. Julijan Jelenić tvrdi: „da su se gradovrški franjevci 1688. godine s narodom odselili u Baču i da su tada sobom ponijeli i čudotvornu sliku Majke Božje.“⁵

Također to isto tvrdi i poznati povjesničar i arheolog dr. Đuro Bazler, sveučilišni profesor, sada pokojni, a koji me je nazvao 1985. godine iz Sarajeva u Tuzlu, i pitao me je: „da li je istina da je otraga Gospine krune nađen natpis BOSANICOM po kojemu je Gospa okrunjena na Gradovrhu“, i kad sam mu odgovorio potvrdno, rekao mi je: „da je uvijek tvrdio za razliku od nekih drugih, da su franjevci sa svojim katoličkim pukom, upravo Gospu koja se nalazi u hodniku Franjevačkog samostana u Baču, donijeli 1688. u Bač sa Gradovrha kod Tuzle.“

Gore spomenutim pridružuje se i povjesničar dr. Ante Sekulić, sveučilišni profesor, sada u mirovini, tvrdnjom: „Redovnici su sa sobom ponijeli sliku čudotvorne Gospe i to nije sporno, jer su franjevci doista morali otići iz Gradovrha, pa su spominjući se bivšeg samostana na Gradovrhu, bački samostan zvali gradovrškim sve do 1705.“⁶

ZAKLJUČAK

Dakle, na temelju natpisa otraga na kruni Gospe gradovrške-bačke na BOSANICI, kojom su se isključivo služili bosanski franjevci i teksta podno slike na crkveno slavenskom jeziku, te izjava i mišljenja povijesnih eksperata, potpuno su neuvjerljive i sasvim neutemeljene tvrdnje onih koji još uvijek sumnjaju da je Gospa gradovrške-bačka okrunjena na Gradovrhu kod Tuzle, i da su se upravo s tom Gospinom slikom franjevci sa svojim vjernim pukom 1688. godine, iz Gradovrha kod Tuzle doselili u bačke ravnice.

Ima ih koji se pitaju, kako su mogli nabaviti tu sliku i ona teška osmanlijska vremena, kada je samostan na Gradovrhu bio opustošen i u velikim dugovima?! A koji to samostan u Bosni nije bio opustošen i u dugovima, pa ipak se je Božja Providnost pobrinula, da naprimjer vjernici iz Olova, nabave i ponesu sa sobom u Ilok sliku Gospe olovske ili vjernici Rame sliku Gospe ramske u Sinj, vjernici Zvornika sliku čudotvorne zvorničke Gospe u Gornje Soli i nakon toga donesu je u crkvu na Gradovrhu, a tako i vjernici i franjevci sa Gradovrha kod Tuzle, da nabave od slikara DIME sliku Radosne Gospe gradovrške i ponesu je sa sobom u Bač 1688. nakon njezinoga krunjenja u Gradovrhu 1685. godine?!

Drukčije kazano, iz ovih primjera je očito, kako Gospa nikada ne napušta svoju dragu djecu, već ih vjerno prati kao njihova Majka i zaštitnica na njihovim teškim i neizvjesnim putovima!

Stoga svi moramo biti veoma zahvalni Bogu i Radosnoj Gospi što je msgr. Matiša Zvekanović, subotički biskup, franjevačku crkvu u Baču proglasio svetištem Radosne Gospe gradovrške-bačke i odredio, da se vjerni puk svake godine okuplja oko toga milosnoga lika na drugu nedjelju mjeseca srpnja.

Taj milosni lik je 1985. godine, nakon drugog krunjenja u samostanu u Baču na Veliku Gospu od strane Papina pronuncija iz Beograda, njegove ekse-

lencije Francesca Colassuonna, prošao najprije sve hrvatske župe bačkog dekanata, a u proljeće sljedeće godine i sve župe subotičke biskupije, da bi onda biskup msgr. Matiša Zvekanović obavio, 17. kolovoza 1986. godine, u subotičkoj katedrali sv. Terezije, posvetu naroda presvetoj Djevici, Radosnoj Gospi gradovrške-bačkoj.

ČUDOTVORNA SLIKA ZVORNIČKE GOSPE

U gradovrškoj crkvi se nalazila i slika Blažene Djevice Marije, koju su franjevci iz Zvornika, preko Gornje Tuzle, 1541. donijeli u gradovršku crkvu i bila je izložena na velikom oltaru u sredini crkve.

Na nemjerljivu žalost svih nas, ta je znamenita i čudotvorna slika vjerojatno uništena prigodom devastiranja Franjevačkog samostana i crkve od strane osmanskih agresora, a prikazivala je prema izvješću biskupa fra Jeronima Lučića Svetoj Kongregaciji za širenje vjere od 29. rujna 1639. godine, kako se Gospa klanja svome Sinu u jasicama kog je rodila /quem genuit adoravit/, za razliku od milosnog lika Radosne Gospe okrunjene na Gradovrhu kod Tuzle 1685. godine, a koji Gospu prikazuje kako drži dijete Isusa u svojim rukama, tako da nema više dvojbe s kojom su slikom gradovrški franjevci i njihov vjerni puk doselili 1688. godine u Bač i njegovu okolicu.

DRUGO KRUNJENJE MILOSONOGA LIKA RADOSNE GOSPE GRADOVRŠKO BAČKE U BAČU NA VELIKU GOSPU 1985.

Drugo krunjenje milosnog lika Radosne Gospe gradovrške-bačke, bilo je u Franjevačkoj crkvi u Baču na dan Velike Gospe 15. kolovoza 1985. godine, pod svetom misom, na tristotu obljetnicu prvog krunjenja na Gradovrhu kod Tuzle. Gospu gradovrške-bačku po drugi put okrunio je s novom krunom od dvanaest zlatnih zvjezdica, njegova ekselekcija, pronuncij Svete Stolice iz Beograda, msgr. Francesco Colassuono, u nazočnosti: msgr. Matiše Zvekanovića, biskupa subotičkoga, okolnog svećenstva, mene, gvardijana tuzlanskog, dekana bačkog, magistra vlč. Lazara Krmptića i brojnog puka, u prepunoj franjevačkoj crkvi u Baču na čelu s gvardijanom bačkog samostana fra Leopoldom Ivankovićem.

Tom prigodom, Papin pronuncij je na hrvatskom jeziku održao nagovor u kojem je istaknuo: „Ja želim da Bač postane Marijanskim svetištem. Bač je zbog svoje franjevačke crkve još u tursko doba bio povijesno mjesto, važno središte kršćanstva prednje Europe, urešen s nekoliko samostana, među njima i samostanom franjevaca u Baču. Zato smo se danas sastali da pro-

slavimo Marijinu godinu i okrunimo lik Gospe gradovrške-bačke, koji govori o velikoj ljubavi vaših otaca i franjevaca prema Mariji. Kad se radilo o biti ili ne biti pred navalom Turaka, ponijeli su sliku Gospinu i pod tom slikom iznosili su Mariji svoje potrebe i nevolje, svoju vjeru. Ona je kraljica Neba i Zemlje. U njezinu liku mi poštujemo dostojanstvo svakog čovjeka. Stoga nas Marija sve bez razlike, biskupe, svećenike i vjernike, obvezuje da čuvamo vjeru naših pradjedova. Amen.“

POZDRAV I NAGOVOR TUZLANSKOG GWARDIJANA

Preuzvišeni gospodine, apostolski nuncije, preuzvišeni gospodine biskupe.

prečasni gospodine dekane, poštovani oče gvardijane Leopolda, poštovana braćo svećenici, dragi vjernici!

Braćo i sestre ovoga lijepog mjesta i njegove okolice, zovem se fra Josip Zvonimir Bošnjaković. Pripadam Bosanskoj franjevačkoj provinciji. Došao sam ovdje sa svojim subratom Mirkom Bobašom iz postojbine vaših predaka, vaših otaca iz Tuzle, kao nasljednik gradovrških gvardijana. Sretan sam i presretan i veoma počašćen, što sam pozvan da u ovom trenutku pozdravim tako eminentan zbor sabran prigodom proslave tristote obljetnice gradovrške Gospe. Radostan sam jer dolazim iz kraja čiji su svećenici fanjevci i vjernici gradovrške župne zajednice došli i ostali u Baču i njegovim okolnim mjestima.

Povijesni dokumenti kažu da su se franjevci s narodom iselili i sklonili pred turskim progonima. Kroničar bačkog samostana je zabilježio da se samostan tim činom brojčano umnožio i da je, zbog čudotvorne Gospine slike, odličnijim postao. Kroničar fra Grgo Čevapović se služi i ovim izričajem: 'adauctum in nobilitatem'.

Međutim, osim svjedočanstava stavljenih na papir, treba ovdje imati u vidu prvenstveno Providnost Božju. Drugim riječima, ovdje su došli franjevci s tuzlanskoga područja, sa svojim vjernicima, na opustjela mjesta, da svojim kršćanskim životom nastave sijati sjeme kršćanstva. Sa sobom su donijeli i svoje najveće blago – blagovjernost Kristu, pobožnost njegovoj Svetoj Majci, i vjernost Kristovu namjesniku – Svetom Ocu i Svetoj Stolici. Stoga nije bez razloga isti narod – uz crkve posvećene Blaženoj Djevici Mariji u Gornjoj Tuzli i Gradovrhu, sagradio i crkvu u čast sv. Petru u Tuzli i tako su ostvarivali svojim životom poruku pape Ivana VIII., upućenu 1879. godine svećenstvu i svemu hrvatskome narodu: 'Budite vjerni Bogu i sv. Petru sve do smrti!'

Stoga nam je posebno drago što se na ovoj, nama tako dragoj, proslavi nalazi i apostolski pronuncij Svete

Stolice u Jugoslaviji, preuzvišeni nadbiskup Francesco Colasuono. U njemu ne gledamo samo diplomatskog predstavnika Svete Stolice, on nam predstavlja mnogo više, predstavlja častnu osobu Svetoga Oca, koji predvodi našu Rimokatoličku crkvu u koju su naši pradjedovi počeli ulaziti krštenjem prije punih trinaest stoljeća.

Ali ne samo to. Baština, koja je s rodne grude ovdje prenesena i do danas sačuvana, jest ljubav i prema Blaženoj Djevici Mariji. Čuvali su je vaši preci, vaši očevi i majke, i pazili su je kao zjenu svoga oka, što su i na vanjski način pokazivali. Sagradili su joj crkvu u Gornjoj Tuzli. Danas je to poznata Bijela džamija. I na gradovrhu su podigli crkvu Mariji na nebo unesenju. Hodočastili su toj crkvi ne samo okolni vjernici nego i vjernici diljem Bosne, Srbije i Bugarske, gdje ih je gradovrški sin, provincijal Bosne Srebrenje, biskup Sofijski, fra Petar Zlojutrić, sa svojim svećenstvom poticao na vjernost Mariji. Znali su: gdje je Marija, da je tu i njezin Sin.

U vjernosti Mariji nalazili su najsigurniju zaštitu za očuvanje i napredak svoje vjere. Živjeli su pod brižnom pažnjom Marije i skrivali su brižno njezinu sliku kad joj je prijetilo oskrnuće i uništenje. I kao što je ova slika, čiji jubilej krunjenja slavimo, jačala vjeru tadašnjih vjernika, ulijevajući im nadu i hrabrost, tako neka i dalje nastavi Radosna gradovrške-bačka Gospa hraniti kršćanski život današnjih vjernika i promicati duhovno jedinstvo crkvenog zajedništva.

Stoga naša molitva danas i od danas treba biti upućena posebno gradovrške-bačkoj Gospi, da nam izmoli od svoga Sina da ostanemo ujedinjeni u vjeri naših otaca, uvijek vjerni Bogu i Kristovoj crkvi i uvijek vjerni Majci Mariji.

Zato zahvaljujem svima što su tu našu bogatu prošlost posadašnjili ovim velikim slavljem i u svima nama je posvijestili. Zahvaljujem i na pozivu na ovo slavlje drugog krunjenja slike Radosne Gospe gradovrške-bačke, želeći vam obilje Božjeg blagoslova!

¹ p. Paškal Cvekan: Franjevci u Baču, Virovitica, 1985. str. 84. /dr. Milenko Filipović/

² mr. Lazar Krmptić: Milosni lik Radosne Gospe Bačke. Od Gradovrha do Bača

³ fra Grga Čevapović, Tebis, Sarajevo 1988. str.79.

⁴ P. Paškal Cvekan : Franjevci u Baču, Virovitica, 1985. str.52.

⁵ Dr. fra Julijan Jelenić : Kultura i bosanski franjevci, svezak I. str.252.

⁶ Dr. Ante Sekulić, Drevni Bač, Split, 1978. str. 47.

⁷ fra Josip Zvonimir Bošnjaković, Svjedok jednog vremena-moja usputna sjećanja, Zagreb, 2005. str. 136.

Radujte se narodi!
Čestit i blagoslovljen Božić
i uspješna 2012. godina!

Uredništvo Hrvatskog Glasnika

BOŽIĆNI MALONOGOMETNI TURNIR

SKPC MEJDAN
27. i 28. PROSINCA 2011.

HRVATI PONOSNI NA UBIJENU REDOVNICU

Sestra Lukrecija: „Misijski poziv prisutan u dubini duše i svijest da u Crkvi nisi stranac, da je Bog tamo gdje je čovjek, daje mi snage da s ljubavlju sve Bogu prikazujem za misiju za koju me je pozvao“.

„Hrvati širom svijeta ponosni na sestru Lukreciju, ona je promicala Evanđelje, a bila je i veleposlanica lica svoje nacije“, kazao je nadbiskup splitsko-makarski msgr. Marin Barišić u propovijedi na sahrani hrvatske redovnice Lukrecije Mamić, koja je pokopana 5. prosinca na Lovrincu u Splitu, a ubijena 27. studenog u napadu naoružanih pljačkaša na samostan u mjestu Kiremba u Burundiju. Nadbiskup Barišić je među ostalim dodao da je i Split ponosan na pokojnu se-

ANĐEO KOJI JE POVEZIVAO OBITELJ

Na grobu se u ime obitelji prisutnima obratio preminule –svećenik don Luka Mamić, također misionar u Belgiji. On je u ime obitelji i pokojne naglasio „da u prvom planu nije žalost nego radost i ponos koji su utemeljeni na vjeri u uskrsnuće“, te dodao da je njegova obitelj ponosna i radosna što je u njoj izrasla jedna primjerna osoba. „Hvala ti što si bila anđeo, koji je stalno pratio i uvijek povezivao cijelu

su 27. studenog ušli u samostan sestre Lukrecije i zatražili novac, koji su im sestre dale, no ipak su je ubili, a poglavaricu samostana s. Carla Brianza odveli za taoca, kao i volontera Francesca Bazzanija. Volonter je također ubijen, dok su poglavarici nanijeli ozljede, nožem joj izrezali ruke. Sestra Lukrecija bila je redovnica Družbe sestara službenica milosrđa (Ancele della Carita) a u Burundiju je pomagala gladnima, djeci bez roditelja, ženama oboljelima od side... Osim nje i brata svećenika, obitelj Mamić Bogu i svijetu je dala još jednu redovnicu, članicu iste Družbe.

IZ OBITELJI S OSMERO DJECE

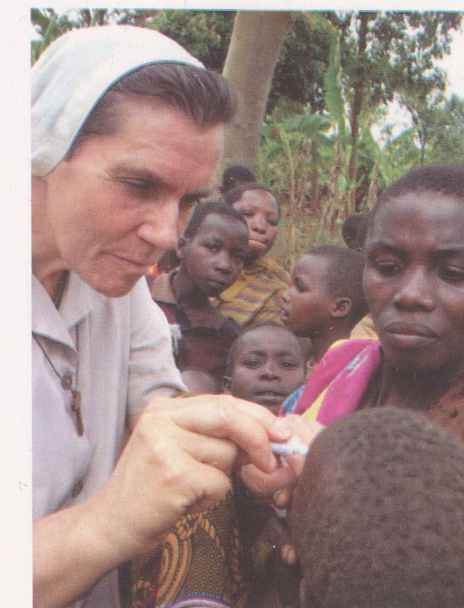
Sestra Lukrecija rođena je u Zidinama kod Tomislavgrada, 1948. , kao osmo dijete u obitelji. Svoje misionsko djelovanje počela je 1984. godine u Ekvadoru u Južnoj Americi, gdje je kao misionarka djelovala 15 godina. U Burundi je došla 2002., a tamo je se posebno zauzimala i radila s Pigmejcima, najzastupljenijom populacijom u Burundiju. Tu je planirala ostati do daljnjega. Treba kazati da je policija uhitila dvojicu mladića osumnjičenih za ubojstvo hrvatske redovnice Lukrecije Mamić i talijanskog volontera Francesca Bazzanija. Glasnogovornik burundijske policije Pierre-Chanel Ntarabaganyi rekao je da nema sumnji da su to oni, budući da je kod njih pronađeno 4000 eura ukradenih iz samostana, a jedan je imao ranu na nozi koju je zadobio u razmjeni vatre s policijom tijekom napada.

K.S.P

stru Lukreciju, jer je u tom gradu „položila svoje životne zavjete i primila misionarski križ“. „Split je počašćen što će posmrtni ostaci sestre Lukrecije počivati na groblju Lovrincu“, rekao je nadbiskup koji je predvodio koncelebrirano misno slavlje, kojem je, uz ostale nazočilo mnoštvo svećenika i redovnica iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

obitelj“, kazao je don Luka opraštajući se sa svojom sestrom Anđom - s. Lukrecijom. Od pokojnice se oprostila i provincijalna poglavarica sestara Službenica milosrđa s. Lucija Baturina, misionarka iz Ekvadora s. Klementina Banožić, nacionalni ravnatelj PMD BiH don Ivan Štironja te o. Vinko Mamić – OCD, u ime svih redovnika i redovnica RH. Podsjetimo, pljačkaši

U KRIVOM OGLEDALU

RAZLIKA IZMEĐU POLITIČARA I LOPOVA JE U TOME ŠTO PRVE IZABEREMO MI, A DRUGI NAS

Jadranka Spremo Kovačević - Facebook (FB): "MI KOJI VOLIMO DA LI GRIJEŠIMO???"

Ne, ni slučajno, jer to činimo najprije sebe radi i sljedom svojih osjećanja, a osobe koje volimo su nam samo cilj i želja. Često neostvareni, ali voljenje ostaje pa makar i sa ranama, pa i ožiljcima.

Snežana Jovančević - (FB): "Zdravstveno stanje i ženinu prošlost nikada ne treba mnogo proveravati. Uvek ćeš otkriti nešto novo." Na ovo je Spomenka Drljača dodala: "Ruku na srce ništa nije bolje ni kod muškaraca!"

Objekti poruke mu dođu nekako okruglo pa na čoš, ali ipak istinite ako ćemo realno pisati i naravno ako smo to spremni priznati.

Jadranka Miličić - (FB): "Otvaram novčanik, a on prazan. Stavljam ruke u džepove, a u njima ništa. Hvatam se za srce, a u njemu svi dragi ljudi koje volim i tad shvatim koliko sam bogata!"

Lijepo je ovo draga i poštovana Jadranka sročila. Međutim, s praznim novčanikom i džepovima, odnosno bez novca, nemoguće je živjeti. A, bogatstvo s dragim ljudima u srcu samo su dobra nadogradnja.

Milenka Petrović - (FB): "Život je igra bez granica."

Nije i ne može biti. Svi životi se okončaju, a na to svi čekamo od rođenja.

Jadranka Spremo Kovačević - (FB): "Svaki sporazum između istine i laži uvijek je na štetu istine."

Znači na ovu temu ne treba praviti sporazume, izuzev ako nije u pitanju viša sila i/ili prisila.

Dragana Džajević - (FB): "Ne zna se da li je gore uložiti mnogo duše, a malo truda! Ili obrnuto."

Bolje je uložiti mnogo truda, jer se od toga lako možemo odmoriti, a radi uložene duše može se neizlječivo bolovati.

Suada Hadžović - (FB): "Dobar Zakon je moćno oružje za efikasno postupanje inspektora u vršenju nadzora u provođenju zakona i moćno oružje za sprječavanje korupcije u svim djelatnostima. Zato je organiziranje javne rasprave o nacrtu Zakona o inspekcijama za svaku pohvalu."

Stotinjak eurića je još moćnije oružje za neprovođenje zakona ili okretanje inspektorskih glava na drugu stranu.

Nikša Orlandić - (FB): "Socijalistička, kvazi-komunistička vlastela iz bivšeg političkog sustava tržišnog "socijalizma," zbog vlastitih interesa, je sa srbijanskom buržoazijom ušla u sukob u koji je uvukla čitave narode i nahuškala ih jedne na druge. Zbog pohlepe današnje vlastele učinjeni su stravični zločini, a za to vrijeme su se bogatili uništavajući sustav socijalne zaštite naslijeđen iz prošlog sustava i predavši najveći dio sredstava za proizvodnju imperijalizmu."

Svi mi, prije 20 godina punoljetni, smo im pomagali i pomažemo, glasujući ili ne glasujući, pa su nam "pastiri" isto halapljivi, ali s ponešto različitim političko-stranačkim (pred)znacima.

Svetlana Čenić - (FB): "Millor Fernandes (brazilski humorist, dramaturg i pisac) izazvao je publiku sljedećim pitanjem: "Koja je razlika između političara i lopova?" Zavidio ga je odgovor jednog lektora: - "Poštovani Millore, poslije dugog razmišljanja došao sam do sljedećeg zaključka: Razlika između političara i lopova je u tome što sam prvoga izabrao ja, a drugi je izabrao mene. Je li to točno?"

Millor je odgovorio: - "Cijenjeni gospodine, pa vi ste zaista genij. Nitko osim vas nije uspio pronaći razliku."

Zaista genijalno i istinito napisano.

Mimi Mimičak - Facebook: "Svi mudraci, pjesnici, pisci, filozofi su toliko djela napisali na temu ljubavi i pokušali je odgonetnuti, a ona je i dan-danas ostala enigma." Ostala, traje i trajat će kao enigma dok je svijeta i vijeka, dok bude zaljubljenih, nezaljubljenih i u ljubav razočaranih.

Ivica Martinović - (FB): "Masline pod pritiskom daju ulje. Voće se cijedi da bi nastao sok. Cvijeće se lomi da bi se dobio parfem. To su metode da bi se uzelo nešto dobro iz stvari. Dakle, ako ikada budete pod pritiskom, stisnuti ili slomljeni, zapamtite da Bog, vadi ono najbolje iz vas!"

Prve tri tvrdnje gospodina Martinovića stoje. Ne sporeći mu vjerovanje i uvjerenja, četvrta je krajnje upitna. Obzirom da je dogmatska ne traži dokazivanje, ne trpi sporenje, a to znači ni polemiku. No, bolje je, ako je ikako moguće, da ni Bog, niti ikakva sila iz živih i normalnih osoba ne vadi ništa, pa ni ono najbolje.

Tuzlanski novinar Dino KALESIĆ, alijaz Mrgud Dino je pitao Mila Ronhila Dodika: "Kad ste se već

razboljeli u isto vrijeme kad i vaš prijatelj Mlađić, šta mislite o prijedlogu da se s njim zajedno i liječite i odmarate u istoj ustanovi u Holandiji?"

Mnogi bi to poželjeli, ali se neće dogoditi, a Mrgud Dino neće dobiti ni odgovor na postavljeno pitanje.

Nimer Amira - (FB): "Pa kaže: Koja je bila zadnja riječ Isusa Crnogorcima? Ne radite ništa dok se ja ne vratim!" Midhat Golić: "Kako je Crnogorac postao lijen? Sreo ga Bosanac i rekao mu, sjedi da ti nešto objasnim."

Očito nije za džaba ni u praznoj kombinaciji "Crna Bosna i Gora Hercegovina."

Samira Asanović - (FB): "Ne trebaš mi ruže doneti na dar, pokloni mi ljubav za rođendan."

Lijepo, dopadljivo i slatko sročeno. Međutim, ljubav treba uzvratiti, međusobno nježno i pažljivo negovati, a ruže se mogu kupiti i darovati bez ikakvih daljnjih obaveza.

"Prvi put u posljednjih 11 godina, više od polovice anketiranih građana Srbije izjasnilo se da ne želi u Europsku uniju," glasila je kratka novinska vijest s početka listopada 2011. godine.

Možda bi im više štimalo carstvo Cara Dušana ili Osmanska vladavina, ali htjeli to ili ne morat će prihvatiti "okupaciju" Europske unije.

Markić Marko Frančević - (FB): "Pljačkaš u banci po izlasku upita jednog od svjedoka: - Jesi li me vidio? - Jesam!? Pljačkaš ubije tog čovjeka pa upita drugog: - Jesi li me vidio? - Nisam, ali moja punica jest!"

Zaista, zašto su punice toliko mrske i nevoljene. Ako bude sve kako valja i ako bude sreće i kćerke muškarca koji olako žrtvuju punice, jedne godine će isto tako postati punice. P.S. Ni svekrve nisu na boljoj cijeni.

Federalni premijer Nermin Nikšić za "Dnevni avaz": "RS ne može graditi hidro-elektre na Drini bez suglasnosti BiH."

Eh, nameće se pitanje koje i kakve BiH, jer je i Republika Srpska 49 posto Bosne i Hercegovine. Možda je premijer Nikšić mislio na državne organe, ali u njima je gotovo nemoguće postići jednoglasje. A, nije isključena ni mogućnost kako gospodin Nikšić pod Bosnom i Hercegovinom podrazumijeva samo Federaciju BiH.

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

SJEĆANJE

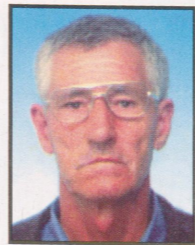
ANA (ROĐ. ILIČKOVIĆ)
ČAJIĆ
01. 08. 1930. - 02. 05. 1999.

Tvoj život nestao je u trenu, ali ostala je ljubav koju smrt ne prekida.
Počivala u miru Božjem.

TVOJI NAJMILJI

SJEĆANJE

Dana, 17. studenog 2011. godine navršile su se dvije godine od smrti našeg dragog

TOME JUKIĆA

S ljubavlju i poštovanjem.
Počivao u miru Božjem.

TVOJI NAJMILJI: supruga Sara sa djecom.

SJEĆANJE

ANTO PILJIĆ
12. 11. 2010. - 12. 11. 2011.

U tvom mirnom snu neka te prate naše molitve i sjećanja, neizmerno nam nedostaješ i svakoga si trenutka u našim mislima i srcima.
Počivaj u miru Božjem.

TVOJA DJECA

SJEĆANJE

RUŽA (ROĐ. MITROVIĆ)
OSTOJIĆ
1936. - 2008.

Zauvijek si u našim srcima.

TVOJA OBITELJ

SJEĆANJE

Dana, 15. prosinca 2011. godine navršile su se tri godine od smrti našeg voljenog supruga, oca, dide i punca

VINKA (JURAJ) DOBRIČIĆA
DIPL. ING. GRAĐ.

S poštovanjem i ljubavlju tvoji: supruga Azra, kćerke Renata i Sunčica, zetovi Adnan i Francisco i tvoji unuci Matea, Din Ferran.
Počivaj u miru Božjem.

SJEĆANJE

Duboko dirnuti pažnjom i suosjećanjem koje nam je iskazano u najtežim trenucima bolnog rastanka od našeg dragog

PRIM. DR. TADIJE TADIĆA SPEC. MED. RADA

Zauvijek smo zahvalni prof. dr. Vjeranu Nikoliću - Heitzleru na dugogodišnjem liječenju i pažnji, kao i ostalom osoblju Koronarne jedinice KBC "Sestre milosrdnice". Najskrenije zahvaljujemo svoj rodbini, prijateljima, susjedima i znancima koji ga ispratiše na posljednji počinak i odar okitiše cvijećem. Hvala svima koji su došli iz svih krajeva Hrvatske i BiH, a posebno njegovim šikaranima. Hvala njegovim radnim kolegama i suradnicima iz Tuzle i Zagreba. Velika hvala poštovanom fra Josipu Bošnjakoviću na dirljivim riječima oproštaja od dragog nam Tadije, kao i župnicima iz Šikare, Tuzle, Zovika, Brežaka i domaće vlč. Ilije Aračića. Hvala svima koji su ga voljeli i cijeno i koji će ga zadržati u trajnom sjećanju i svima onima koji su mu bilo kada u životu pružili ruku dobrote i ljubavi.

Supruga Katica s obitelji.

SJEĆANJE

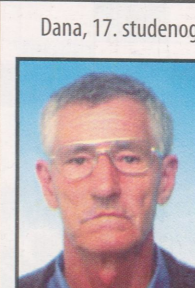

PERO (MIJO) JUKIĆ
1933. - 2011.

Hvala ti dragi tata i djede za tvoje dobro što si nam dao, a tvoj vedri i nasmijani lik uvijek će živjeti među nama.

TVOJI NAJMILJI

SJEĆANJE

Dana, 17. studenog 2011. godine navršile su se dvije godine od smrti našeg dragog i dobrog djeda

TOME JUKIĆA

S ljubavlju i poštovanjem.
Počivao u miru Božjem.

TVOJA UNUČAD: Nataša, Igor, Martina, Toni, Ana Marija, Anabela i Julijan.

SJEĆANJE

Dana, 20. srpnja 2011. godine, navršile su se tri godine od smrti našeg voljenog supruga, oca i djeda

MARTINA PETRIČEVIĆA
20. 7. 2008. - 20. 7. 2011.

Dragi i nikad zaboravljeni, rana u našim srcima je duboka i bolna, a ljubav prema tebi vječna. Uspomena na tebe ostat će u nama sve dok živimo.
Počivao u miru Božjem.

TVOJI NAJMILJI

SJEĆANJE

NIKO (MATE) OSTOJIĆ
1933. - 2010.

Zauvijek si u našim srcima.

TVOJA OBITELJ

glasnikova skandinavka

	Odgajivači golubova Božićna pjesma	Romori, sumiti	Kemijsko jedinjenje koje sadrži ugljik-dušik	Jantar	Prvi dan u kalendaru (1. siječnja) i prvi dan u godini	Sipak, mognari, granat	Sirće	Prodavnica vina, podrum vina	Ajmo, ajte	Crnka u pjesmama	Kisik	Desna ruka	Ime hrvatske pjesnikinje Žagar	Curiti voda	Velike sanke Suprotno od nepotkovana
Kršćanski blagdan					Nabijati										Svedska Obim Sisavac Sj. Amerika
Bojadisanje nekog crteža											Tip fordovog automobila "All Sports Network"				
Obljetni								Akuzativ jed. osoba zamjenice žen. roda (fra.)							
Vrsta vješt. abonovine 27. slovo hr. abecede						Valni							Skraćenica za ekološki Država na arab. poluo.		
			Bivši predsjed. SAD, Klinton			Litij								Krat. za ultraljubi. zračenje	Od ike
Oglavina Navodnjavanje, zalivanje			Krat. za god.										Austrija		
				Argentina											
10^9 bita		Rimski broj 4		Općinski, seoski (tal.)											Norveška Točno navesti nečije riječi (lat.)
Četvrti vokal	Umotavati														
Skraćenica na auto. tablicama županije			Priv. telekom. tvrtka u Hrv. Prastanovnik Balkana												
Ime skijaša Kostelića															
Mjesto kod Dubrovnika, zračna luka															
Kineska mjera za dužinu 24.556 m															
Naziv dana prije Božića u kršćanskom kalendaru															
Fakin															
@															
Drago kamenje															
20. slovo hrvatske ABCEDE															
Eastern Kentucky University															
Čistići obuću mašću za čišćenje Reomir															
Koji ima rep m ²															
Ime glumca Granta															

NOVI CITROËN C3
VISIODRIVE

www.pavic.ba

99 g CO₂/km
3,8 l/100 km*

CITROËN preporučuje TOTAL

ANGARDNI PRISTUP DIZAJNU I POIMANJU AUTOMOBILA

Posjetite prodajni salon Citroëna u Tuzli i upoznajete se sa novim CITROËN C3!

Novi CITROËN C3 već za 19.900 KM **

CREATIVE TECHNOLOGIE

Pavić-Komerc d.o.o Tuzla-Ljepunice, tel: 035/384-291

CVJEĆARA
FLORAMI

Kompletna paleta
grafickih proizvoda

Pogled u budućnost

PrintCom

GRAFIČKI INŽENJERING

Mije Keroševića Guje 20, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina
Tel: +387 35 282 000, +387 35 281 751, Fax: +387 35 311 210
e-mail: printcom@bih.net.ba, www.printcom.ba

JP RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA

MOTEL ORION ORMANIČA SREBRENİK

TEL. 035 650-035 061 143-337 VI. Mato Jurić

TRADICIJA I KVALITET U GRADITELJSTVU

GRAĐEVINARSTVO I GRAĐEVINSKA INDUSTRIJA D.D.

48260 KRIŽEVCI, KRALJA TOMISLAVA 45
Tel. (048) 279-300, Fax. (048) 279-333
www.radnik.hr e-mail: radnik@kc.htnet.hr

VAŠ AUTOSERVIS SENKOVIĆ

...još jedan plus za Škodu!

Postanite pozitivni uz Škoda pakete!

Da ne poveruješ...
Fabia plus 16.450 KM

a tek... Octavia F plus 25.000 KM

1.2 HTP sa 51 kW i 70 KS, 5 vrata, servo upravljač, centralno mehanučno zaključavanje, četine tege 14" plus zračni jastuci vozača i suvozača plus klima uređaj plus bočne ukrasne lajune plus podešivo vozačev sjedište po visini...

sa klima uređajem, el. podizajma prozora naprijed, putnim računarom, Načeljenjem pretinca ispred suvozača, 15" felgama... plus radio CD/MP3 player plus alarm sa nadzorom putničkog prostora plus centralno daljinsko zaključavanje plus parking senzori nazad...

...ovo može samo Škoda!!!

Paketi i uređaji se odnose na sve modele i tipove opreme. Više informacija kod Vašeg ovlaštenog Škoda partnera.

Titova 108, 76 290 Odžak; Prodaja vozila: Antonija Jurić, Tel.: 031 761 552, 762 718, email: antonija@assenkovic.com

Magistralni put bb, Lukavac, BiH
Tel: 035 553-673, 553-386
Fax: 038 553-673
rivin@bih.net.ba

RIVIN d.o.o.
Trgovina, transport i usluge

HOLDINA

TRGOVINA NAFTNIM DERIVATIMA

ŠIROKA MREŽA MALOPRODAJNIH OBJEKATA

- Kvalitetno gorivo svih vrsta
- Bogat izbor robe široke potrošnje

VELEPRODAJA SKLADIŠTE PODLUGOVI

- Dnevna isporuka naftnih derivata bez ograničenja u količinama
- Dostava loživog ulja na Vašu adresu

Azize Šaćirbegović 4b, 71 000 Sarajevo
tel.: 033 276 430 Fax: 033 658 616

Croatia osiguranje
Vas i ove godine
daruje!

OSIGURANJE ŽIVOTA

ISSN 1840-1260

